

Næringsforeningen i Trondheim

Årsrapport 2009

- Dere er fabelaktig diffuse

NÆRINGSPLAN: Otto Gregussen gir næringslivet klar beskjed om framtidige strategivalg: - Dere er rørende enige og fabelaktig diffuse.

Og Gregussen fortsatte med konkret forslag: - Fjern flaskehalsene i infrastrukturen.
Provoserte Gregussen er nå regionbanksjef for DnB Nor, men har tidligere vært fiskeriminister i to perioder og nå sist leder for Access Mid-Norway. Han var invitert til møtet for å forklare hva som var galt med dagens strategier.

Vil samle øko-studier

NTNU, HIST og næringslivet samarbeider for gjøre økonomiutdanningen i Trondheim mer kjent. - Målet må være å sørge for at Trondheim får Nordens beste økonomiutdannelse, sier administrerende direktør Berit Rian i Næringsforeningen.

Mange vet ikke engang hva slags økonomiutdannelse vi har i byen. Derfor er det viktig å få beaktet denne utdannelsen fram i belysning. Vi ønsker å få opp konkurransen og økonomistudentene med både Bergen og Bodø, og målet må være å sørge for at Trondheim får Nordens beste økonomiutdannelse, sier administrerende direktør Berit Rian i NIT Adressavision.

Krone-rulling for Olavsfestdagene

Næringsforeningen i Trondheim har satt i gang en kronerulling til støtte for Olavsfestdagene. Allerede for aksjonen er markedsført, har ti bedrifter gitt 100 000 kroner.

Trondheim den nye oljebyen

Trøndersk oljeforbering har vokst fra tre til 10,5 milliarder kroner på fem år. Målet er 18 milliarder kroner om nye fem år. Trondheim er i ferd med å bli det nye Stavanger.

Trøndersk oljeforbering har vokst fra tre til 10,5 milliarder kroner på fem år. Målet er 18 milliarder kroner om nye fem år. Trondheim er i ferd med å bli det nye Stavanger.

Trøndersk oljeforbering har vokst fra tre til 10,5 milliarder kroner på fem år. Målet er 18 milliarder kroner om nye fem år. Trondheim er i ferd med å bli det nye Stavanger.

Holder foredrag i Næringsforeningen

LEDELSE: Gunnar «Kjakan» Senstøve mener innovasjon og samhold er minst like viktig i dag som i 1940.

«Kjakan» skal lære næringslivet krigskunst

Sann Norge har holdt diskusjoner på en konferanse i Trondheim. Trøndersk olje er et tema som har vært diskutert i næringslivet. Det er viktig å ha en god leder som holder seg oppdatert på de nye utfordringene som kommer. Han skal lære næringslivet krigskunst.

Cowboyene er borte

Med næsten 5800 ansatte fordelt på 462 bedrifter og 2008-økonomiplan på 4,4 milliarder kroner er IKT-bransjen Trøndersk.

IKT vokser mest

Med næsten 5800 ansatte fordelt på 462 bedrifter og 2008-økonomiplan på 4,4 milliarder kroner er IKT-bransjen Trøndersk.

Vil ha mer næring ut av forskning

Mer næringsvirksomhet må springe ut fra NTNU og Hist, er en av de viktigste utfordringene Næringsforeningen i Trondheim har til Trond Giske som næringsminister. - Det viktigste Giske kan gjøre er å sørge for at alle de andre ministrene har næring høyere opp på dagsorden. Støtteordningene Giske sitter med er ikke så viktige for oss, mange andre tiltak i andre departementer er viktigere, sier næringspolitisk leder Trygve Bragstad i Næringsforeningen i Trondheim (NiT). Han viser blant annet til Avinor, som eier flyplassene og lig-

næringsutvikling fra univer og høyskole. De største for nene våre er NTNU, Hist og tef, sier Bragstad. - Fortsett som før Bragstad råder derfor Giske gjøre det samme som han og næringsminister som har gjort innfor kulturfeltet. - Han må omsette det har gjort for kulturen. Besøke g rita og sette seg inn i hva ringslivet trenger, og løse fordringene, sier Bragstad. - Giske har ingen erfaring næringslivet, hva betyr det i ben som næringsminister? - I forbindelse med strate næringsplan sier næringsliv

- Tiller er motoren

Handelsbyen Trondheim vokser. - Tiller er motoren i næringsutviklingen i Trondheim de neste 20 årene, sier Trygve Bragstad. Behovet for plass blir stadig større.

Handelsbyen Trondheim vokser. - Tiller er motoren i næringsutviklingen i Trondheim de neste 20 årene, sier Trygve Bragstad. Behovet for plass blir stadig større.

Næringsforeningen i Trondheim oppgitt over bomplanene - Dette vil ikke folk forstå

- Tror flertallet i bystyret at folk vil forstå hvorfor de skal betale. Dette vil ikke folk forstå. Næringsforeningen i Trondheim oppgitt over bomplanene.

Trønder-Avisa torsdag 19. november 2009. Dette vil ikke folk forstå. Næringsforeningen i Trondheim oppgitt over bomplanene.

Styret

Vår visjon:

Vi skal bidra til at midtnorsk næringsliv blir landets sterkeste.

Våre løfter til medlemmene:

- Samle næringslivet i et lønnsomt felleskap
- Være pådriver i regional næringspolitikk
- Være en attraktiv møteplass

Våre verdier:

Ryddig, offensiv og samlende.

Vårt overordnede mål:

Trondheimsregionen skal være det området i Norge hvor det er enklest å starte og utvikle næringsvirksomhet.

Ellen Tveit Klingenberg, konserndirektør Heimdal Gruppen, Knut Efskin (nestleder), adm. direktør DnB NOR Næringsmegling AS, Berit Rian, adm. direktør NIT, Ole Martin Utgaard, malemester Utgaard AS, Morten Midjo (styreleder), adm. direktør Teeness AS, Jorunn Skjoldvor Foss, HR-direktør Marine Harvest, Odd Reitan, Colonialmajor Reitangruppen, Marit Collin, markedsdirektør Kantega AS, Liv Malvik, adm. direktør Inter Revisjon Norge AS, og Robert Klein, daglig leder Kleins AS. Rune Nordstokke, adm. direktør Radisson Blu Royal Garden Hotel var ikke til stede da bildet ble tatt.

Samarbeidspartnere:

Styrets tilbakeblikk

Styret er svært tilfreds med det arbeidet som er utført av Næringsforeningen i Trondheim (NiT) i 2009. Gjennom møteplassen, medieomtale, arbeidet i fagrådene, en del større næringsutviklingsprosjekter, samt flere politiske seire, har NiT styrket sin posisjon i året som har gått. Dette har bidratt til å gi oss større slagkraft i forhold til å nå foreningens visjon om å *bidra til at midtnorsk næringsliv blir landets sterkeste*.

Styret er videre av den oppfatning at foreningen lever opp til sine verdier som *ryddig, offensiv og samlende*.

Styret retter en stor takk til alle næringslivsledere som har bidratt med frivillig innsats gjennom fagråd og prosjekter, samt til administrasjonen i NiT for den jobben som er utført i 2009.

Våre løfter til medlemmene

1. Pådriver i regional næringspolitikk

NiT og fagrådene arbeider med mange viktige saker på vegne av næringslivet i regionen. Styret definerte følgende som sine prioriterte næringspolitiske saker for 2009:

Regional arealplan

Åtte kommuner i Trondheimsregionen er i ferd med å utarbeide en felles arealplan. NiTs mål er at den skal synliggjøre minst 7000 dekar tilgjengelig næringsareal i regionen, hvorav 2000 dekar i Trondheim kommune. Styret er fornøyd med fremdriften i dette arbeidet.

E6 Sør og Sluppen bru

NiTs målsetting har vært at E6 Sør fra Tonstad til Klett samt Sluppenbrua skal være regulert og finansieringsmessig avklart i løpet av året. Trondheim kommune og Statens vegvesen har etter NiTs syn ikke tilfredsstillende trykk på saken, og oppstartstidspunktet skyves på. Den valgte løsningen gir lang gjennomføringstid. Styret er ikke fornøyd med fremdriften i dette prosjektet.

Utbygging HiST

NiTs mål for har vært at investeringsbeslutning skal være tatt. HiST har fattet vedtak om strategi for utbygging, med unntak av lokalisering av TØH. NiT har deltatt i en referansegruppe for dette, og har spilt inn at næringslivet ønsker en samlokalisering av TØH og NTNUs økonomimiljø (IØT) på Hesthagen. Styret avventer HiSTs beslutning, og er fornøyd med at næringslivet har blitt trukket med i prosessen.

Oppheve byggestoppen i avlastningssettene

Arbeiderpartiet og samarbeidspartiene

har ikke ønsket å oppheve sin selvplagte utbyggingsstopp i avlastningssettene. Byggeprosjekter for flere milliarder kroner står derfor på vent i en tid hvor byggenæringen sliter. Styret er ikke fornøyd med politikernes standpunkt i denne saken.

Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen

Strategisk næringsplan er utarbeidet i regi av næringsforeningene i de elleve kommunene i Trondheimsregionen. NiT har vært prosjektleder. Prosessen har samlet regionen og bidratt til økt samarbeid mellom politikere og næringsliv. NiT har fått mange positive tilbakemeldinger på sin rolle som pådriver i denne prosessen. Styret er svært fornøyd med det arbeidet som er gjort, og ser frem til gjennomføringen av planen.

Midtbyen

Utvikling av Midtbyen er et viktig tema for NiT. Innføringen av kollektivfeltene har bidratt til å svekke Midtbyen i forhold til andre handelsområder. NiT har tatt initiativ til et prosjekt mellom næringsliv og kommunen som skal skape felles forståelse for hvordan ulike tiltak påvirker handelen i bykjernen. Arbeidet skal i hovedsak gjennomføres i 2010.

2. En attraktiv møteplass

Næringsforeningen har videreført et høyt antall møter og arrangementer i 2009. Resultatet ble over 100 medlemsmøter med totalt 5500 deltakere. Det tilsvarer 45 prosent flere deltakere enn i 2008. Årets viktigste arrangement var Manifestasjon 22. september der 500 personer deltok. I tillegg til medlemsmøtene har det vært avholdt mange møter i fagrådene og styret, samt i diverse prosjektgrupper, styringsgrupper og utvalg.

Den gode oppslutningen viser at møtene har vært preget av kvalitet og aktualitet.

Næringsforeningens medlemsmagasin MidtPunkt (opplag på 6000) kom ut med fem utgaver i 2009.

3. Samle næringslivet i et lønnsomt felleskap

Foreningen har fått 122 nye medlemsbedrifter i 2009 (brutto tilgang). Det totale medlemstallet ved utgangen av året var 965 bedrifter, som er omtrent det samme som året før. Styret ser seg fornøyd med utviklingen på medlemsiden i 2009.

Næringsforeningens 17 fagråd involverer rundt 150 næringsledere, og er en viktig ressurs for utviklingen av et sterkt næringsliv i Trondheimsregionen. Styret er meget godt fornøyd med de resultater fagrådene har oppnådd i 2009.

Handelskammervirksomheten, som er den internasjonale delen av NiT, er styrket ved ansettelse av egen leder. Dette har bidratt til økt aktivitet og flere tilbud overfor internasjonalt rettede bedrifter.

I 2009 har NiT ledet og vært en aktiv deltaker i tre store Arena-prosjekt: MedITNor, akvArena og Trådløs Framtid (det siste ledet fra Oslo). Videre har NiT deltatt aktivt i prosjektet "Nordens beste økonomi- og ledelsesutdanning i Trondheim", samt ledet styringsgruppen for prosjektet GRO Trøndelag. NiT har også ledet VRI-prosjektet "Studentmobilitet", og deltatt i gjennomføringen av TrøndelagsDagen ved NTNU. NiT deltar videre i et mangeårig prosjektsamarbeid knyttet til City Manager-funksjonen.

Bygg i vei med bompenger

ets
bybyst gir
stryk for
je, men vil
ygge vei
enger.

ransoner.
Han mener byers naturlige
vekst er i randsone, hvor areal-
krevende næringer kan etableres,
mens bykernen luser næringer
med mindre arealbehov men
store betalingsvne.
Det andre viktige momentet
er at viene i regionen utbedres,
og det tredje er at vi må få til mer
kommersialisering fra teknologi-
miljøet i byen.

Inn i partiene
Han syns ingen av partiene i by-
styret utmerker seg som spesielt
gode eller dårlige.
Det kan komme av at næ-
ringslivet er dårlig representert i
partiene. Jeg oppfordrer til at folk
fra næringslivet går inn i de for-
skjellige partiene slik at vi kan få
vårt perspektiv inn i politiken.
Det er jeg enig i, men det er
jo ikke sikkert at alle nærings-
livfolk er helt enige om hva diet
og perspektivet er, mener Kvikshaug
Berntsen.

in Moseby
2009 har vært et toppår for norske husbyggere, men utviklingen framover er ikke bare god, understreket Svein Gjerdem
tilhører i Trondheim i går. Foto: MARIS SUGA THINSEN

**Bruke penger
kan en hver
gjøre, det er politik-
erne heldunderne
gode til.**

Trygve Bragstad

FAKTA
Trygve Bragstad (E 1967)
● Næringspolitisk leder i Nærings-
foreningen i Trondheim (fire år)
● Styreleder i Forbrukerforbundet
nasjonalt nivå og Nestor Asselt
Garden, styreleder i Vegforum
Trøndelag
● Utnevning: Adjunkt + hovedlag
endopolitisk (sist post)
● Kommunikasjonssjef i Fae
kommunikasjon (tre år), Politik-
rådgiver (fem år), Kultur- og
leder i Nord Trøndelag Fylkeskom-
mune (to og et halvt år)

Advareer mot boligsmell 2009 har vært et toppår for norske husbyggere, men utviklingen framover er ikke bare god, understreket Svein Gjerdem tilhører i Trondheim i går. Foto: MARIS SUGA THINSEN

Frykter helsprekk i boligmarkedet

Norske boliger er dyrere enn de burde, advare sentralbanksjef

bedringsene er for optimistiske, og ser for mye på den korte tidsrom og de skal kjøpe bolig. De er ikke framoverrettet nok når de er vil-

rensning i norsk økonomi, for eksempel på grunn av en økt mengde utlånsforhold. Norge har gått over til en økonomi med økt utlånsforhold. Vi er opptatt av stabilitet i økonomien som helhet, sier han.
- Vi lever en økonomi med økt utlånsforhold. Det er en utfordring for økonomien som helhet, sier han.
- Vi lever en økonomi med økt utlånsforhold. Det er en utfordring for økonomien som helhet, sier han.

Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen

Kronikk
TORSTEIN MØRSTAD
daglig leder Tidestad Næringsforum

BERT RIAN
adm. direktør Næringsforeningen i Trondheim

OLA WANG
daglig leder Midtre Gauldal næringsforum

Å lage en geografisk avgrensning for en slik plan er ikke enkelt. For å ha nytte av et samarbeid må man ha noe felles som binder sammen og som man kan utvikle i fellesskap. Hvem som har det, er ikke alltid tydelig. I tillegg til å være nabo kommuner har disse kommunene det felles at de har mer enn 10 prosent arbeidsledighet i Trondheim. Altså i stor grad et felles bo- og arbeidsmarked.
Bakgrunnen er at arbeidet med regionreformen brøt sammen og deretter sloen om et felles trøndersk styringsforum. Trøndelags-

Vil etablere handelshøgskole

Næringsforeningen i Trondheim har funnet sammen med TØH og NTNU, og målet er å skape Nordens beste økonomiutdanning i Trondheim.

Kari Oliv Vedvik

- Trondheim er kjent for å utdanne gode kandidater innen teknologi, men vi vil også sette økonomi og ledelsesutdanningene her på kartet. Målet er at vi til sammen kan få Nordens beste økonomiutdanning i Trondheim, sier Bert Rian, administrerende direktør for Næringsforeningen i Trondheim.

Vil doble antall kvinneledere

GRO Trøndelag har som mål å doble antall kvinnelige næringslivsledere i regionen i 2010. 14. desember byr prosjektleder Karin Johnsen på champagne.

Talset: Karina Lein
Karin Johnsen, næringspolitisk leder i GRO Trøndelag

Hva gjør du akkurat nå?
Akkurat nå forbereder jeg et internt kurs vi skal holde hos KPMG, der jeg arbeider som revisor. I tillegg er jeg for tiden opptatt med å planlegge årets siste arrangementet i GRO Trøndelag, nemlig julechampagnen.

Hvorfor er GRO viktig?
Fordi balansen mellom kjønnsene i styrer og ledelse bidrar til å øke kvaliteten på beslutningene som tas. Å utnytte mangfoldet er en viktig del av ledelsesmessige utfordringer i organisasjonen. Per dags dato er kvinner underrepresentert på disse arenaene. Vi i GRO ønsker å jobbe for å oppnå en større balanse.

Dere inviterer til julechampagne for kvinner i næringslivet. Hvor viktig er det for en leder å kose seg?
Vi har i året som har gått arrangert julechampagnen som en sosialt viktig del av året.

kvinnandelen på disse møtene økt fra 28 prosent til 37,3 prosent. Hva er det et tiltrykk for?
Tallene viser at det ikke er balanse mellom kjønnsene i vår region, når det gjelder kvinnelige ledere og representasjon i styrer. Ser vi på fra høyskoler og universiteter er det siste tallet, med å sette fokus på dyktige kvinnelige ledere gjennom inspirere andre dyktige kvinner til å ta det siste skritt.

En av deltakerne på netværkstrøfene uttaler ifølge deres nettsider: «Jeg har fått mye energi». Hva er det energi?
GRO er jo et nettverk for kvinnelige ledere, jeg vil tro at mange, også denne deltakeren, har fått energi av å være med på disse aktivitetene til å være et «kafelab» med slaktkjøring. Det var i veldig positivt at vi ikke ble

Derfor vinner Vestlandet

Næringslivet vil ha lyntog. Men frykter at vi mister førsteplansen i kosen til Vestlandet.

Lyntog
- Dette er et klassisk eksempel på hvordan vi blir kjert av kassen av Vestlandet, sier Trygve Bragstad. Han er næringspolitisk leder i Næringsforeningen i Trondheim, og uttrykker sin bekymring over hvor dårlige næringspolitiske politikere er til i Norge.
- Når Trondheim kalles høyhastighetsbanen er det et uttrykk for at det ikke er noen som har tenkt på å bygge banen. Vi har ikke råd til å bygge banen, sier Trygve Bragstad.

Pløgete politikere
- Voksenledere og pløgete næringspolitiske politikere har for lenge stått i veien for utviklingen i Vestlandet. Det betyr at det ikke er noen som har tenkt på å bygge banen. Vi har ikke råd til å bygge banen, sier Trygve Bragstad.

Fosen i samarbeid med Trondheim

kan delta og påvirke arbeidet. For hvert delprosjekt utarbeides et bakgrunnsdokument som gjøres tilgjengelig for alle. Det er ment som en forberedelse til

Guds paradisis forsvindlere

ninger både i Norden og Europa for øvrig. Rapporten fra arbeidet med mulighetsstudien vil foreligge i begynnelsen av mai.

Ingen sammenslåing
Rektor ved HST, Trond Michael Andersen er leder for styringsgruppen som er oppnevnt.
- Det ligger ingen tanke bak om å slå sammen de to høyskolenes økonomiutdanninger.

... at vi skal bli en god handelshøgskole som bruker våre fortrinn, vi må ikke bli en kopi av andre, men vise hva vi er gode på. Alle fag har økonomi og ledelse i seg. Det finnes store offentlige

Foreningens viktigste prosjekt i 2009:

Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen

Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen er klar til å vedtas og settes ut i livet. Her er en oppsummering av prosessen og planen.

Formålet

Planen legger grunnlag for felles satsinger og samarbeidsprosjekter i perioden 2010-2020. Den skal løse næringspolitiske utfordringer på tvers av kommunegrensene, etablere en regionalt forankret næringspolitisk plattform og gi tydelige signaler om retningsvalg.

Proessen

Planarbeidet har bestått av fem delprosjekter som sammen utgjør grunnlaget for den endelige næringsplanen. Hvert delprosjekt har utarbeidet grunnlagsdokumenter basert på kartlegginger og undersøkelser, og hatt åpne workshoper og konkluderingsmøter.

De åpne møtene har i snitt hatt 50 deltakere, hvorav drøyt halvparten har representert næringslivet. På det siste konkluderingsmøtet deltok 110 representanter fra kommuner, næringsliv, offentlige virksomheter og kunnskapsmiljøer. I tillegg har delprosjektene vært behandlet i egne fora i næringslivet, FoU-miljøene og kommunene.

Prosjektledelsen – Næringsforeningen i Trondheim – har i tillegg holdt en rekke presentasjoner av planarbeidet i alle kommunene som planen omfatter, næringslivsorganisasjoner, kunnskapsmiljøer og andre fora.

I løpet av våren 2010 skal planen vedtas i de 11 kommunene, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheimsregionen.

Forutsetningene

Den endelige planen omfatter mål, strategier og tiltak som kommunene i Trondheimsregionen skal løse både i fellesskap og hver for seg. De fleste tiltakene forutsetter at også næringslivet, kunnskapsmiljøene og virkemiddelapparatet deltar aktivt. Planen forutsetter med andre ord tett oppfølging

«Jeg er begeistret og imponert over næringsplanen vi har fått overlevert. Den viser at det var helt riktig å sette Næringsalliansen på jobben med å utvikle den.»

Rita Ottervik, ordfører i Trondheim

og samarbeid mellom mange parter for å kunne gjennomføres.

For å greie det, foreslår planen å etablere et nettverksforum med en prosjektleder. I forumet deltar representanter fra de 11 samarbeidskommunene (samarbeidsorganet Trondheimsregionen), næringslivet i de 11 kommunene (NAT) og NHO, kunnskapsmiljøene og virkemiddelapparatet.

Videre forutsetter planen en felles forståelse for hva som skaper næringsutvikling. Det må blant annet være enighet om at kunnskapsmiljøene er regionens fremste fortrinn, at et

levedyktig næringsliv forutsetter et kjøpevillig marked, at en storby som Trondheim er positivt for resten av regionen, og at vi må satse på de områdene der vi har størst mulighet til å lykkes.

I tillegg forutsetter planen at partene bidrar til å finansiere gjennomføringen.

Det overordnede målet

Det overordnede målet for næringsplanen er: «Trondheimsregionens andel av brutto nasjonalprodukt (BNP) skal i 2020 tilsvare vår andel av befolkningen.» I 2009 var andelen av BNP på 5 prosent, mens andelen av befolkningen var på 6 prosent. Det tilsvarer et språk på 17 milliarder kroner.

Delmålene

For å nå hovedmålet er planen delt opp i seks delmål. Delmålene blir understøttet av strategier, konkrete tiltak og målbare indikatorer. Det gjør det mulig å følge og måle utviklingen.

Plandokumentets første og viktigste mål sier at Trondheimsregionen skal være best på å utvikle og starte bedrifter basert på FoU-miljøene og utdanningsinstitusjonene. De øvrige målene er beskrevet i uprioritert rekkefølge.

«Ikke minst var det genialt å etablere Næringsalliansen for Trondheimsregionen. Det har sikret et regionalt perspektiv og bidratt til større troverdighet i kommunene som skal vedta planen.»

Gunnar Lysholm, ordfører i Orkdal

FAKTA

Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen

- "Trondheimsregionen" – samarbeidsorganet for 11 kommuner i Trondheimsregionen og Sør-Trøndelag fylkeskommune, har vært oppdragsgiver for næringsplanen.
- Utfører har vært næringsforeningene i de 11 kommunene (Næringsalliansen for Trondheimsregionen – NAT).
- Næringsforeningen i Trondheim (NiT) har stått for den daglige prosjektledelsen.
- De fem delprosjektene i planarbeidet ble gjennomført i perioden mars 2009 til januar 2010. Konkluderingsmøtet for siste delprosjekt var 22. januar 2010.
- Planen peker ut strategier for næringsutvikling i 11 kommuner i Trondheimsregionen, og utgjør en regionalt forankret næringspolitisk plattform.
- Planen gjelder for årene 2010-2020.
- I løpet av våren 2010 skal strategiplanen behandles i kommunestyrene i de 11 kommunene og fylkestinget.
- Les mer på prosjektsidene www.trondheim-chamber.no/snp

Midt-Norsk Handelskammer

Midt-Norsk Handelskammer er den internasjonale delen av Næringsforeningen i Trondheim. NiT/Handelskammeret er medlem i ICC, International Chambers of Commerce, et verdensomspennende handelskammersystem med rundt 12 000 handelskamre verden over.

Odd Hjelmeland

Handelskammerets basistjenester er å utstede ATA-carneter (internasjonalt tolldokument som muliggjør midlertidig tollfri innførsel av en rekke varer i 66 land), samt å legalisere eksportdokumenter. Mange importland krever at opplysningene i eksportdokumentene blir legalisert/verifisert av et handelskammer før de blir godkjente som fullverdige; eksempelvis opprinnelsesbevis, (proforma)faktura, kontrakter/agentavtaler, helsesertifikater på fisk osv.

Antall utstedelser av carnet har holdt seg relativt stabilt gjennom finanskrisen, med en mindre nedgang på 3 prosent fra 2008 til 2009. I vareverdi tilsvarende utstedelsene for 2009 totalt vel 44 millioner norske kroner, en økning på 10 prosent fra 2008. Det indikerer god økonomisk aktivitet i regionen.

For dokumentlegaliseringer har situasjonen i verdensøkonomien vært mer merkbar, og antall legaliseringer er redusert med 8,5 prosent fra 2008 til 2009. Nye kunder er likevel kommet til. 41 bedrifter var brukere av legaliseringer i 2009 – sju flere enn i 2008.

Utstedelse av Carnet 2009:

97 (2008: 100)

Legaliseringer 2009:

679 (2008: 742)

Ansettelsen av egen daglig leder bidrar til at Handelskammeret er i ferd med å styrke sin posisjon i Midt-Norge. Oppstartmidlene har gitt oss ressurser til økt innsats på oppbygging av tjenester for eksportnæringen.

Handelskammeret har i 2009 hatt hovedfokus på kompetanseheving for eksportbedriftene og samarbeid med andre regionale aktører. Det siste er viktig for å sikre samlet og sterk innsats på vegne av eksportnæringen. Etableringen av Internasjonalt Forum, hvor de fleste av regionens internasjonale "gode hjelpere" deltar, er et resultat av dette, og et godt eksempel på vellykket koordinering av regionens ressurser og aktiviteter. Forumet har lyktes i felles samarbeidsprosjekt for næringslivet.

Handelskammeret er blitt mer synlig enn tidligere, og har i 2009 gjennomført 23 aktiviteter for trønderske bedrifter knyttet til eksport/internasjonalisering, enten i egen regi, eller i samarbeid med andre.

I 2009 har Midt-Norsk Handelskammer

- Fått egen daglig leder (per 1. februar)
- Gjennomført behovskartlegging blant regionens eksportbedrifter
- Utarbeidet 3-årig strategiplan for Handelskammeret (2009–2011)
- Tatt initiativ til og drevet Internasjonalt Forum
- Vært medarrangør og "teknisk ansvarlig" for regionale samarbeidsprosjekter
- Gjennomført møter, seminarer og arrangement for å heve internasjonal kompetanse i regionen
- Drevet nettverksbygging
- Arrangert land-til-land-møter. Handelskammeret er naturlig bindeledd når bedrifter søker

bedrifter over landegrensene og når andre lands ambassader søker kunnskap om trøndersk næringsliv.

Møter/seminarer/delegasjoner

- 7 fredagsforum med internasjonalt tema
- 4 eksportfrokoster hos erfarne eksportbedrifter
- 1 internasjonalt seminar
- 1 fellesmøte med Tollregion Midt-Norge
- 3 møter i Internasjonalt Forum
- 5 møter i Handelskammerrådet
- Eksportens Dag; eksportkonferanse
- Næringsdelegasjon til Hamburg

Land-til-land-møter

USA, Finland, Sør-Afrika

Medlemmer i Handelskammerrådet

Odd Hjelmeland, leder,
Numerical Rocks AS
Mari Dotterud, Statoil ASA
Stein Ivar Mona, Trøndelags
Europakontor, Brussel
Ulf Rinnan, Norplasta AS
Knut Vestbø, SpareBank 1 SMN
Arnfinn Aasen, Pensjonist/tidligere
Oras Armatur AS

Undergrupper

Eksportens Dager
Knut Vestbø, Anne Kath. Willumsen

Styrket administrasjon og fortsatt økte ressurser skal bidra til å realisere planer som skal tjene regionens eksportbedrifter.

Malvikrådet

Den viktigste saken for Malvikrådet i 2009 har vært arbeidet med Strategisk næringsplan.

Olav Løvseth

Fagrådets hovedoppgaver

Malvikrådet arbeider med næringssspørsmål som angår Malvik kommune. Med sentral beliggenhet og store arealer avsatt til næringsformål vil Malvik bli viktig i næringsammenheng fremover.

Hva har skjedd i 2009

Arbeidet med Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen (i samarbeid med Næringsalliansen for Trondheimsregionen) har så avgjort vært årets viktigste sak. Vi har hatt godt samarbeid med både ordfører og ledelsen i kommunen i forbindelse med dette arbeidet.

Interkommunal arealplan har vært en annen viktig sak. Selv om det nå ser ut til å bli lagt ut store arealer til næringsformål, mener vi det fortsatt finnes for lite arealer med god eksponering mot E6 og eksisterende kryss.

Det er også med glede vi merker økt interesse for næringsutvikling i kommunen fra både politikere og næringsliv.

Medlemmer i Malvikrådet

Olav Løvseth, leder	Veidekke Entreprenør AS
Sissel Skaug	Malvik Fryselager AS
Ann Inger Døhl	Malvik E-verk AS
Trond Krogstadmo	Skanska Norge AS
Ivar Fjellseth	Mersalg AS

Bransjemøter

- Medlemsmøte på Svebergstunet overgikk alle våre tidligere møter med hensyn til deltakelse. Rundt 70 deltakere møtte for å høre om Nortura, Sveberg Kjøpesenter og Hommelvik Sjøside. I tillegg fikk de med seg "ordførers kvarter".

NiT Melhus

NiT Melhus skal være talerør og pådriver for næringsdrivende i Melhus kommune; sette agenda for næringslivssaker og fungere som opinionsdanner i kommunen.

Elin Flisen

Fagrådets hovedoppgaver

NiT Melhus skal spesielt arbeide for å

- bedre vilkårene for næringsdrivende i Melhus
- sørge for et aktivt og solid næringsutviklingsarbeid i kommunen

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har

- deltatt aktivt i arbeidet med Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen gjennom Næringsalliansen for Trondheimsregionen (NAT)
- gitt innspill til Interkommunal Arealplan
- fått innpass i Melhus kommunes arbeid med kommuneplan; tiltak på kort og lang sikt
- jobbet for å få et synlig og mer aktivt næringsliv i Melhus
- bidratt til å starte en debatt om lokalisering av ny godsterminal til Melhus

Medlemmer i fagrådet

Elin Flisen, leder	Dry Products AS
Dag Runar Båtvik, nestleder	Norgeshus
Viktor Tokle	Devico AS
Eva Annie Svendsen	Fokus Bank Melhus
Arne Vasslag	Siv. Ing. Arne Vasslag AS

Dag Runar Båtvik overtar som leder for NiT Melhus i 2010 mens Elin Flisen har permisjon fra rådet.

Bransjemøter

- Åpent møte om lokalisering av ny godsterminal til Melhus

Fossegrendarådet

I 2009 har vi fått satt fokus på betydningen av en direkte veiforbindelse fra Sluppen til Fossegrenda. Dette er årets viktigste sak for Fossegrendarådet.

Morten Lindbak

Fagrådets hovedoppgaver

- Få orden på reguleringene i Fossegrenda med hensyn til lokalisering av næringstomter og boligutbygging. I desember ble det klart at kommunen innstiller på at indre del av Hornebergveien blir næringsareal slik vi hadde bedt om. Videre vil det bli drøftinger med kommunen

om eventuelle utvidelser av næringsareal på vestsida av Leirfossveien.

- Bedret tilgang til Fossegrenda. Her er det ingen umiddelbare løsninger, men planlagte avkjøringsramper fra E6 mot øst i forbindelse med oppgraderingen av krysset Omkjøringsveien-E6 vil bedre situasjonen.
- Skape samhold og utvikle business mellom bedriftene i Fossegrenda.

Hva har skjedd i 2009

Fossegrendarådet har i 2009 jobbet med

- direkte veiforbindelse fra E6 til Fossegrenda
- fullføring av Kirkeveien fra Fossegrenda Senter og opp til Leira kapell
- salg av kommunens tomter som tidligere var regulert til vei
- avtale med vaktsselskap
- åpning og lukking av bekk gjennom Fossegrenda i henhold til EU-direktiv

Medlemmer i fagrådet

Morten Lindbak, leder	LindbakGruppen AS
Tone Moum	Senterleder Valentinlyst Senter
Gun Svendsen	Byggeteknikk Prosjekt AS

Bransjemøter

- Bydelsmøte i juni

Deep Sea Society

Fagrådets viktigste oppgaver i 2009 har vært arbeidet med en søknad til Arenaprogrammet og gjennomføring av to bransjesamlinger.

Lars Egil Mathisen

Fagrådets hovedoppgaver

- å konsentrere innsatsen mot teknologi, dypt vann og driftsproblematikk
- å fremme teknologi for økt utvinning fra eksisterende brønner
- utredning av grunnlag for regionalt bransjennettverk
- utvikling av en markedsmodell for Norskehavet med hensyn til markedsmuligheter for næringslivet generelt og midtnorsk næringsliv spesielt. Denne omfatter alle feltene i Norskehavet og er det beste av tilgjengelige grunnlag for vurdering av markedsprosenser for ulike virksomheter
- nettverkssamarbeid med andre organisasjoner som har lignende formål som vårt fagråd, for å bidra til å konsentrere innsatsen

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet skaffet finansiering til arbeidet med et forprosjekt for å utforme en søknad til Arenaprogrammet. MARINTEK ble leid inn som ekstern prosjektleder, og gjennom to strategiverksted der fagrådet ble samlet, ble søknaden "ARENA for Offshore petroleumsteknologi" utarbeidet. Søknaden nådde ikke opp i den sterke konkurransen og ble dermed ikke videreført i et hovedprosjekt. Fagrådet har gjennomført to DSS-samlinger med meget god deltakelse.

Medlemmer i fagrådet

Lars E. Mathisen, leder	SICOM AS
Kjell Arne Jacobsen	SINTEF Petroleumsforskning
Jan Erik Lystad	Siemens AS
Gunnar Paulsen	Reinertsen AS
Idar Grytdal	Statoil ASA
Øyvind Fjellvang	TOTAL E&P NORGE AS
Torbjørn Sotberg	FORCE Technology Norge AS
Vegard Stuan	Cap Gemini Norge AS
Asbjørn Rønning	Sør-Trøndelag fylkeskommune
Knut-Viggo Larsen	Nord-Trøndelag fylkeskommune

Kjell Arne Jacobsen, SINTEF Petroleumsforskning, er ny leder for fagrådet fra 1. januar 2010.

Bransjemøter

- Internasjonal satsing rettet mot utvalgte områder: Brasil, USA, Canada og Russland
- Dyphavs rørledninger – marked, kompetanse og prosjekter

KKN

Fagrådets hovedoppgaver

Fagrådet arbeider for å etablere en tettere kobling mellom kreative og kulturbaserte næringer og det øvrige næringsliv, og å skape en arena for nettverk og samarbeid mellom aktørene i bransjen. Kreative og kulturbaserte næringer er en viktig vekstbransje med mange små foretak som har behov for en slik arena.

Eva Grendahl

- gjennomført medlemsundersøkelse
- bransjekartlegging, oppfølging fra 2007
- strategiarbeid for vekst i bransjen fra 5,3 milliarder kroner i 2007 til 10,9 milliarder kroner i 2020

Medlemmer i fagrådet

Eva Grendahl, leder	Klipp og Lim AS
Gaute Busch	Uredd designkontor AS
Nina Steen	Trondheim Symfoniorkester
Kim Aasli	Blæst/Rockheim
Jon-Arild Johansen	Trondheim Kunstmuseum
Ola Lund Renolen	Kosmorama
Bente Dyrseth	Trøndelag Teater
Lasse Berre/Bente Holta	Studio Lasse Berre AS
Øyvind Gimse	Trondheimsolistene
Nils Heldal	RBK
Peter Andreas Kjeldsberg	Ringve Museum
Eileen Brandsegg, koordinator	City Manager

Eileen Brandsegg, City Manager overtar som ny leder for fagrådet fra 15. februar 2010.

Bransjemøter

- Seminar om kreative og kulturbaserte arbeidsfellesskap i samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune
- Kulturell byutvikling, konferanse med fokus på kulturhus
- PromoTrøndelag: medarrangør

Manifestasjon 2009

- Sterk identitet er mer enn "makeup" og fengende verdiord

Fredagsforum

- Digital markedsføring gjennom sosiale media
- Nye ideer bringer Norge videre – designdrevet innovasjon i samarbeid med Innovasjon Norge.

IKT

Fagrådet viktigste oppgaver i 2009 har vært etablering av IKT-Børsen og gjennomføring av satsingen "Trådløs Framtid".

Fagrådets hovedoppgaver

Fagrådet skal bidra til at midtnorsk næringsliv er landets sterkeste. For å nå dette målet skal fagrådet arbeide for

- næringsutvikling, blant annet ved å igangsette ulike samarbeidsprosjekter mellom bedrifter i bransjen
- å styrke nettverket i bransjen ved å skape møteplasser for medlemsbedriftene, eksempelvis via bransje-, klynge- eller kunde-/leverandørtreff
- å bedre bransjens vilkår gjennom å informere og påvirke statlige instanser, politikere og media
- å rekruttere IKT-bedrifter og medarbeidere til Trøndelagsregionen, blant annet ved å utarbeide kommunikasjonsplan for bransjen
- å sette inn tiltak på de riktige områdene ved å øke fagrådets kunnskap om bransjen, eksempelvis gjennom bransjeanalyser og spørreundersøkelser

Heidi B. Aabel

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har i 2009 jobbet med å etablere IKT-Børsen, en møtebørs der større miljøer kan presentere sine IKT-relaterte innkjøpsplaner. Fagrådet er også tilknyttet Arenaprogrammene MedITNor, og er ansvarlig for Trøndelags del av Arenaprogrammet "Trådløs Framtid".

Medlemmer i fagrådet

Heidi B. Aabel, leder	CheckWare AS
Olaf Frøseth	IBM
Snorre Meland	ACANDO AS
Bo Kähler	Fundator AS
Tormod Skåle	Kantega AS
Rune Lie	NTE Bredbånd AS
Alf Ivar Nilsen	Telenor
Audhild Kvam	Powel ASA
Torbjørn Akersveen	LEN/NCEI
Are Bergquist	Matiq AS
Aage Thunem	Sintef IKT
Jannicke Husevåg, eKoordinator	Sør-Trøndelag fylkeskommune

Bransjemøter

- IKT-Børsen
- En rekke samlinger under "Trådløs Framtid", se egen del i årsrapporten

Manifestasjon 2009

- "Cloud Computing" – Visjon og virkelighet

Bygg og Anlegg

Fagrådets viktigste oppgaver i 2009 var Bygge- børsen, arbeidet med prosjektet Trimmet Bygging, styrket samarbeid med NTNU og positiv profilering av bransjen i media.

Morten Christensen

Fagrådets hovedoppgaver

Fagrådet skal fremme innovasjon i bygge- og anleggssektoren i Trondheimsområdet, og sikre at vi tar de store kontraktene både regionalt og nasjonalt. Fagrådet skal

- analysere bygg- og anleggsbransjen i Trondheimsområdet med tanke på å avdekke

sentrale utfordringer og karakteristikk for bransjen;

- Hvordan stiller den seg i forhold til andre deler av landet?
- Hvilke muligheter, utfordringer og trusler står den ovenfor?
- fremme en søknad til Innovasjon Norge der en vil utarbeide konkrete fakta om byggeprosessen samt fokusere på Trimmet Bygging og BIM. Dette som et konkret tiltak innen innovasjon og samspelet mellom FoU-miljøene og bransjen
- sikre videre bruk av OPS/prosjektfinansiering, både innen bygg og anleggsområdet, og et godt samarbeid med det offentlige

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har jobbet for å utvikle og fornye bransjen, blant annet gjennom arbeidet med Trimmet Bygging. Vi har også arbeidet for at fagrådet skal være ledende møtested i bygg- og anleggsbransjen i regionen.

Medlemmer i fagrådet

Morten Christensen, leder	Teknobygg Entreprenør AS
Tedd Årnes	Reinertsen Entreprenør AS
Ulf Dahl Ryen	E A Smith Bygg AS
Terje Nikolaisen	Cowi AS
Berit Time	SINTEF Byggforsk
Kjell Håvard Nilsen	Optiman AS
Johan Varmedal	Bravida
Taale Arstad	PTL (Prosjekt- og Teknologiledelse AS)
Olav Stenhaus	Mesterteam AS
Per Solem	SolemHartmann AS
Marit Støre Valen	NTNU Institutt for bygg, anlegg og transport

Bransjemøter

- Bygebørsen
- Trimmet Bygging - nye byggeprosesser innføres nå!

Manifestasjon 2009

- Erfaringer med "Trimmet Bygging" - hvordan oppnå gode resultater med effektive byggeprosesser?

Fredagsforum

- Miljø må bli mer lønnsomt

Eiendom

Fagrådets viktigste saker i 2009 har vært å gi innspill til den regionale arealplanen, samt å jobbe for en positiv utvikling av Midtbyen.

Fagrådets hovedoppgaver

- Trondheim skal ha landets mest effektive regulerings- og byggesaksprosesser.
- Sørgje for at det er nok tilgjengelig areal til næringsvirksomhet i Trondheimsregionen.

Ivar Koteng

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har

- gitt innspill til Interkommunal Arealplan
- videreført søppelryddingsprosjektet i Midtbyen
- arbeidet med ytterligere forbedring av byggesaks- og reguleringsprosessene i Trondheim kommune
- arbeidet for å gjøre Midtbyen til attraktivt sentrum, herunder tilrettelegging av infrastruktur med faglig fokus på miljøutfordringene. Konsekvenser ved innføring av nytt kollektivfelt
- deltatt i et prosjekt som vurderer ny organisering av Midtbyen, herunder etablering av en gårdeierforening (arbeidet pågår fortsatt)

Medlemmer i fagrådet

Ivar Koteng, leder	Ivar Koteng AS
Sigfred Ekle	KLP Eiendom Trondheim AS
Ingolv Høyland	Reitan Eiendom AS
Knut Efskin	DnB NOR Næringsmegling AS
Jan Erik Steen	Maja Eiendom AS
Karl Fr. Torp	Entra Eiendom AS
Hans Hoff	Realinvest AS
Marianne Brurok	Aberdeen Property Investors AS

Bransjemøter

- Kurs i behandling av reguleringsaker
- Ble kollektivfeltene en velsignelse eller nok en spiker i kisten for Midtbyen?
- Byutviklingskonferansen 2009 – samarbeid mellom private og offentlige byutviklere

Manifestasjon 2009

- Nyhavna i et byutviklingsperspektiv

Fredagsforum

- Trondheim Havns scenarier om nytt logistikknutepunkt og byutvikling

Handel

De viktigste sakene for fagrådet i 2009 har vært å sette fokus på handel som regionens største næring og utviklingen av Midtbyen.

Thor Arne Falkanger

Fagrådets hovedoppgaver

Det overordnede målet for Fagråd Handel er å bidra til at handelsnæringen i Trondheim vokser med 0,4 prosent mer enn landsgjennomsnittet.

For handelsbyen:

- heve status for handelsnæringen samt sørge for gode og like rammevilkår
- sikre areal og utfoldelsesmulighet for handelsbransjen i forbindelse med arealplanene for Trondheim

For Midtbyen:

- etablere parkeringskjeller under Olav Tryggvasons gate: reguleringsplan under arbeid
- drive proaktivt arbeid med Gatebruksplan for Midtbyen
- arbeide for bedre parkeringsmuligheter i sentrum

Hva har skjedd i 2009

- Fått på plass videre finansiering av Handelsindeksen for Trondheim
- Satt fokus på utviklingen i handelsnæringen og utvikling av Midtbyen
- Juryarbeid i forbindelse med utdeling av prisen Årets Handelsbedrift 2009

Medlemmer i fagrådet

Thor Arne Falkanger, leder	Falkanger Sko AS
Jarle Pettersen	Samarbeidsgruppen Midtby'n
Jomar Asbøll	Trondheim Torg AS
Martin Aagaard	Aagaard Engros AS
Finn Dybdalen	City Syd Senterforening
Ole Eidem	E.C. Dahls Eiendom AS
Robert Klein	Kleins AS
Harald Angen	Brando AS
Frank Angelvik	Reitan Servicehandel AS

Robert Klein, Kleins AS, er ny leder for fagrådet fra 1. januar 2010.

Bransjemøter

- Frokostmøte med gjennomgang av Trondheimsindeksen og aktiviteter og planer i Trondheim sentrum.

Manifestasjon 2009

- Hvordan vil Trondheim utvikle seg som handelsby?

Fredagsforum

- Årets Handelsbedrift 2009

Energi

Fagrådets viktigste oppgaver i 2009 har vært arbeidet med kraftbalanse og med å styrke vilkårene for leverandørklyngen i forbindelse med behovet for et økt hjemmemarked.

Jon-Einar Værnes

Fagrådets hovedoppgaver

- Sette utbygging av fornybar energi på dagsorden
- Sette fokus på kraftbalansen i regionen dvs. overføringskapasitet av elektrisk energi inn/ut, samt innad i regionen for også å kunne ta hånd om ny kraftproduksjon
- Styrke leverandørindustrien, behov for et mer aktivt hjemmemarked, samt utnytte det sterke markedet for onshore og offshore vindkraft i nærliggende land

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har:

- gjennomført en "revitalisering" av fagrådet
- styrket samarbeidet med andre interessenter om felles mål
- satt søkelys på kraftbalansen i Midt-Norge og klimautfordring som mulighet for næringsutvikling
- utarbeidet en bekymringsmelding til Stortingsbenken i forbindelse med leverandørindustriens vilkår i regionen

Medlemmer i fagrådet

Jon-Einar Værnes, leder	TrønderEnergi AS
Øyvind Holm	Voith Hydro AS
Terje Rønningen	Siemens AS
Vegard Larsen	Doble TransiNor AS
Tore Torp	Statoil
Svein Olav Munkeby	Trondheim Energi AS
Petter Støa	SINTEF Energiforskning
Kenneth Brandsås	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk
Dorte Solvang	Sør-Trøndelag fylkeskommune (regional utvikling)

Bransjemøter

- Vindkraftseminar
- Møte om Gasskraftverk og elektrifisering av sokkel med Industrikraft Møre
- Energibransjen - fremtidsrettet og viktig for næringsutvikling i Midt Norge
- Samarbeid med Cleantech vedrørende blant annet deres søkekonferanse

Finans

Fagrådets viktigste saker i 2009 har vært å delta i prosjektet som er knyttet til videre utvikling av utdanningstilbudene innen økonomi og ledelse i

Bent Richard Eidem

Trondheim, samt å sette søkelys på tema knyttet til konsekvensene av finanskrisen.

Fagrådets hovedoppgaver

- fokusere på oppbygging/tiltrekking av miljøer/bedrifter som vil satse ut fra Trondheim
- være et organ der man blir enige om store, viktige prosjekter og tiltak som bygger regionen
- fokusere på viktigheten av sterke kapitalmiljøer og finansinstitusjoner med beslutningskompetanse i Midt-Norge/Trondheim.

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har

- deltatt i arbeidet med å styrke økonomi- og ledelsesutdanningene i Trondheim. Deltatt i prosjektarbeidet i forbindelse med mulighetsstudien "Nordens beste utdannings-tilbud innen økonomi og ledelse i Trondheim"
- deltatt i referansegruppen vedrørende fremtidig lokalisering av økonomi- og ledelsesfagene (TØH) ved HiST
- satt fokus på konsekvenser av finanskrisen/nedgang i konjunktorene – tema på møteplassen
- hatt møte med rådmannen i Trondheim kommune angående videreutvikling av en sterk finansnæring i Trondheim
- gitt innspill til arbeidet med Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen (spesielt med hensyn til tilgang på kapital)

Medlemmer i fagrådet

Bent Richard Eidem, leder	Fokus Bank
Reidar Stokke	Sparebank 1 SMN
Torgeir Skirstad	DnB NOR
Roar Rognes	Nordea
Erik Hagen	Viking Venture Management AS
Trond Brekke	Investorforum Trøndelag
Berit Kjeldsberg	R. Kjeldsberg AS

Bransjemøter

- Fagseminar vedr. "Nordens beste utdanningstilbud innen økonomi og ledelse i Trondheim"
- Sentralbanksjefens årlige møte i Trondheim

Manifestasjon 2009

- Finanskrise – hva nå?

Fredagsforum

- Finanskrise før og nå. Og hva skjer fremover?

Logistikk

Fagrådets viktigste oppgave i 2009 har vært høringsarbeidet for plassering av nytt logistikknutepunkt og prioriteringen av vei- og jernbaneutbyggingene. Fagrådet har oppnevnt næringslivets representant i Jernbaneverkets prosjekt vedrørende nytt logistikknutepunkt.

Svenn Erik Nøklebye

Fagrådets hovedoppgaver

- foreslå og prioritere utbygging og forbedring av infrastruktur som er til fordel for regionens næringsliv
- gi råd i forbindelse med endringer i lovverk, avgifter og lignende
- gi råd i forbindelse med politiske utspill med mer
- bidra til å fremskaffe relevante data, fakta, analyser og informasjon som kan brukes av både næringsliv og det offentlige
- gi råd om tiltak som bidrar til effektiv og mer miljøvennlig varehandel og varetransport
- bidra til samarbeid mellom "logistikknæringsliv", offentlig myndigheter og næringsliv for øvrig for å stimulere til bedre varehandel
- bidra til kommunikasjon med andre fagråd i NiT

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har

- deltatt med innspill i utredning av ny godsterminal
- bidratt til å synliggjøre problemstillingene som kollektivfeltene skaper for næringstransport i Midtbyen
- gitt innspill til prioritering av veibygging i Trondheimsområdet

Medlemmer i fagrådet

Svenn Erik Nøklebye, leder	Felleskjøpet Agri BA
Rolf Aarland	Trondheim Havn
Heidi C. Dreyer	SINTEF
Jørgen Rødseth	Asplan Viak AS
Knut Eriksmoen	Schenker Norge AS
Lars Inge Fenes	Ahlsell Norge AS
Niklaus Haugrønning	Nik. Haugrønning AS
Olav Løfshus	Asko Midt-Norge AS
Paul Foldal	Tine Midt-Norge AS
Øystein Molden	Tollpost Globe AS
Per Arne Aasen	Børstad Transport AS,
	Stjørdal Næringsforum
Odd Petter Thoresen	Orkdal Næringsforening

Bransjemøter

- Ny godsterminal – hvor vil vi ha den?
- Veikonferansen 2009

Manifestasjon 2009

- Næringstransport i Midtbyen - glemt av politikerne i ny kollektivsatsning?

Fredagsforum

- Trondheim Havns scenarier om nytt logistikknutepunkt og byutvikling

Ressurs

Fagrådets viktigste saker i 2009 har vært gjennomføringen av en spørreundersøkelse og arbeidet med prosjekt om studentmobilitet.

Ketil Kjeldsberg

Fagrådets hovedoppgaver

Fagråd Ressurs skal være en møteplass for bedrifter og mennesker som jobber med å utvikle, sikre og realisere potensialet i bedrifter.

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har

- gjennomført en spørreundersøkelse blant bedrifter i Trondheimsområdet for å

kartlegge status rundt rekruttering, kompetanseutvikling og IPR. Resultatene ble i første omgang brukt som grunnlag for tema på gjennomførte møter og seminarer i 2009

- arbeidet med å definere fokus og sette opp konkrete arbeidsoppgaver for fagrådets virke i 2010
- jobbet med VRI-prosjektet Studentmobilitet - nye muligheter for kobling mellom studenter og næringsliv

Medlemmer i fagrådet

Ketil Kjeldsberg, leder	Adecco Norge AS
Marianne Kartum	Vogt & Wiig Advokatfirma
Ketil Olsen	Volo AS
Magnus Hakvåg	Hakvåg Strategi
Trond M. Andersen	HiST
Eva Østerås	Siemens Konsernsenter
Jorunn Skjoldvor Foss	Marine Harvest Norway AS
Marit Collin	Kantega AS

Bransjemøter

- Ledelse i turbulente tider
- RessursPub: Merkevarer, Kommunikasjon og Omdømme

Manifestasjon 2009

- Hvordan utvikle arbeidsplasser og kompetanse i Trondheimsregionen

Havbruk og Fiskeri

2009 var det første fulle året for programmet Teknologi akvArena, og det var viktig at programmet kom godt i gang.

Fagrådets hovedoppgaver

- øke konkurransevnen til marin næring gjennom å rette fokus på Trøndelagsregionens fortrinn geografisk og kompetansemessig
- få frem samarbeidsprosjekter mellom leverandører og kunder i næringen og offentlige myndigheter, som sikrer vekst og utvikling

Per Johan Røttereng

Hva har skjedd i 2009

2009 var det første fulle året for programmet Teknologi akvArena. Programmet ledes av et eget styre, men med god kontakt til fagrådet. Resultatene så langt er gode, se egen rapport i årsrapporten. I tillegg er det gjennomført to "Møjljelag", i april med temaet Markedsutviklingen og i desember med temaet Prisutvikling og miljøspørsmål. Begge samlingene var godt besøkt. Fagrådet har også fokusert på betydningen av de to store messene Nor-Fishing og Aqua Nor for regionen.

Medlemmer i fagrådet

Per Johan Røttereng, leder	Rambøll Norge AS
Jørund Larsen	Marine Harvest
Frode Blakstad	Inaq Management AS
Rolf Draveng	Tommen Gram AS
John M. Binde	Norway Royal Salmon AS
Harald Tronstad	Aquastructures AS
Frode Flægstad	TelCage AS

Finn Victor Willumsen, AquaCulture Engineering, er ny leder for fagrådet fra 1. januar 2010.

Bransjemøter

- Møjljelag: "Fiskeri - og havbruksnæringen; ruskevær og optimisme"
- Møjljelag: "Fra rammebetingelser til marked - makter Trøndelag å være en ledende sjømatregion også fra 2010?"
- I tillegg en rekke samlinger under Teknologi akvArena

Helse

Fagrådets viktigste sak i 2009 har vært etableringen av Trondheim helseklynge. I tillegg har MedITNor gitt gode resultater.

Yngvar Andresen

Fagrådets hovedoppgaver

- få frem prioriterte prosjekter som sikrer Trondheim og regionen verdiskaping
- ta initiativ til samarbeidsprosjekter mellom myndigheter, leverandører og kunder som sikrer økt samhandling
- fokusere på økt bruk av FoU-midler

- synliggjøre behov for kapital knyttet til videreutvikling av bransjen
- synliggjøre konkurransebildet i markedet
- sikre bransjens interesser i offentlige beslutninger ved å utarbeide og påvirke innhold i myndighetenes beslutningsunderlag
- utvikle møtesteder for å drive kunde-/leverandørutvikling for næringsdrivende i helsesektoren

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har

- sikret bevilgning til videreføring av MedITNor i et 4. år. Resultatene fra 2009 er meget gode, se egen sak under prosjekt i Årsrapporten
- bidratt aktivt med å etablere Trondheim helseklynge. En samarbeidsavtale er inngått mellom Trondheim Kommune, St. Olavs hospital, HiST, NTNU, SINTEF, Sør-Trøndelag fylkeskommune, SIT og NIT.
- oppdatert en oversikt over virksomheter i markedssegmentet

Medlemmer i fagrådet

Yngvar Andresen, leder	HMS utvikling AS
Magne Fiskvik	Siemens AS
Willy Eidissen	Ernst & Young
Anne Margrethe Paulsen	Unilabs Norge AS
Jacob Hygen	KITH
Lisbeth Vassaas	Access Mid-Norway
Roald Bergstrøm	MedITNor/KITH
Tor Åm	Trondheim kommune

Bransjemøter

- En rekke møter og samlinger i regi av MedITNor

Fredagsforum

- Medisinsk utstillingsvindu ved St. Olavs Hospital
- Etablering av Trondheim Helseklynge

Reiseliv

Fagrådets viktigste sak i 2009 har vært arbeidet med å støtte opp under Olavsfestdagene.

Fagrådets hovedoppgaver

- Øke fokus hos fylkeskommune/Trondheim kommunes ledelse om reiseliv og betydningen av dette
- Presentere synergier av hva de tilreisende legger igjen i byen vår
- Arbeide for økt satsning på markedsføring av byen
- Øke samarbeid blant reiselivsaktørene for å gi oss en styrket posisjon ift. andre byer i Norge

Rune Nordstokke

Hva har skjedd i 2009

Fagrådet har

- Økt fra fem til åtte medlemmer for å sikre større bredde og bedre fagkunnskap
- Arbeidet med å støtte opp om Olavsfestdagene
- Gjennomført konjunkturanalyse for reiselivsbransjen
- Fikk på plass aktiviteter på torvet under Aqua Nor i samarbeid med City Manager
- Sammen med NHO Reiseliv arbeidet for å sikre gode rammevilkår for serveringsbransjen

Medlemmer i fagrådet

Rune Nordstokke, leder	Radisson SAS Royal Garden Hotel
Steinar Gjølme	SAS Norge
Roar Hildonen	To Rom og Kjøkken
Randi G. Hjelm-Hansen	Museumene i Sør-Trøndelag
Jan Trondvold	Travelnet Reisevarehuset AS
Cathrine Stadsvik	Comfort Hotel Trondheim
Svein Kr. Svenngaard	HRG Nordic
Torill Fossum Wennevold	McDonalds Familierestaurant

Cathrine Stadsvik, Comfort Hotel Trondheim, overtar som leder for fagrådet fra 15. februar 2010.

Bransjemøter

- Hvordan oppleves Trondheim som festivalby fra arrangørens side?
- Erfaringer med nye skjenkebestemmelser i Trondheim
- Effekten av internasjonale flyruter med fokus på ny direkterute til USA

Manifestasjon 2009

- U2 til Trondheim – er det mulig?

Fredagsforum

- Hvordan sammen sette Trøndelag på verdenskartet med Trøndelags nye reiselivssjef

Vekst i vente: Nesten usansett hvilken bransje Næringsforeningens Gunn Kari Hygen presenterte i går, pekte kurvene for fremtid utvikling oppover. Foto: VEGARD EGGEN

Vekst som monner

Med 30 milliarder i årsmøtseting er handel den klart største næringen i trondheimsregionen. Men veksten er større både i flere andre bransjer, blant annet IKT.

bli mettet eller at veksten av andre grunner kan flate ut eller snu til nedgang. – Vi har tidligere erkjent at andre storbyregioner er dyktigere enn oss i økonomisk verdiskaping. Men trondheimsregionen har god folketilvekst, mange unge, en høyt utdannet en befolkning og er attraktiv å bo i. Derfor har vi definert oss som mulighetens region, sa adm. direktør Berit D.

Den ruvende handelsbransjen er også stor som arbeidsgiver, med 14 000 ansatte bare i Trondheim. Bedrifter med færre enn ti ansatte er i stort flertall. Trondheimsregionens såkalte petroleumsklynge, som vel å merke ikke omfatter oljeselskaper, økte omsetningen fra to milliarder kroner i 2001 til ni milliarder i 2006. Veksten har fortsatt og ventes å fortsette, slik at årsmøtsetingen for 2007.

Spent bransje: Lederen fra Husky i Trondheim Energi etablerer et ikke rammet av finanskrisen, men av Oslo Rør i Team Bygg AS har mistet et oppform. På tross av dette er det fortsatt et spennende marked for rør og utrustning. Foto: RICHARD SKOTTEN

Bransjebuilding i byggenæringen

Teambuilding holder ikke lengre i byggenæringen. Summen av alle arbeidstakerne i byggenæringen er på 14 000 personer, og det er fortsatt et spennende marked for rør og utrustning. Foto: RICHARD SKOTTEN

Den som sier at vi er på utkanten av å bli mettet, sier det samme om bygg og byggvarer. – Det er viktig å huske på at bygg og byggvarer er en stor del av økonomien, sier han. For selv om mange sier, er ikke det hele bildet. – Hvis noe skal det kan vi bli mettet, sier han. Vi har fått mye oppgang og ansatt nye, og det er noe som er viktig å huske på. Det er ikke vi merker ansattene i bransjen, men vi ser det på markedet da noe så det går for seg.

FLYTT FRA BRATTORA: Trond Buchmann under møtet om ny godsterminal.

-Må vente til 2020

Godsterminal: Jernbyggingen av ny godsterminal gang om elleve år.

Vil ha mer næring ut av forskning

Mer næringsvirksomhet må springe ut fra NTNU og Hist, er en av de viktigste utfordringene Næringsforeningen i Trondheim har til Trond Giske som næringsminister. – Fortsett som før Bragstad råder derfor Giske gjøre det samme som han

Bompenger er fy for Frp og NKP

Næringsforeningen i Trondheim oppgitt over bomplanene - Dette vil ikke folk forstå

– Tre flertall i bystyret at folk vil forstå hvorfor de skal betale for å stå i kø på Sluppen bru de neste årene? Veien burde vært bygd før man forlangte at bilistene skulle betale. Nå skal de kreve inn penger av folk som skal kjøre på en gammel vei.

veite faktisk ønske til prosjektet slik det foreligger i dag. Fra 1. januar 2010 skal det som betyr mye for å stå i kø på Sluppen, betale for å stå i kø. Vriens som skal bygges, vil ikke være ferdig før flere år etter at bomstasjonene er oppbygget. Det betyr at det blir vanskelig å skape politisk forståelse for prosjektet, og forspredning over kommunene vil ikke bli det politiske kompromisset som vil bli klart, sier Bergstad.

revidert måle. Foreningen har tidligere foreslått at Sluppen bru bygges med flere penger i løpet av årene, og at man legger inn penger på den nye veien og legger det i de nye flertallene i rådhuset mener en etterstandsbetaling av utbyggingskostnader i denne parken vil påføre byens befolkning utrolig mye penger, fordi utbyggingskostnadene vil forandre seg i løpet av årene.

Endre som kommer Advarselen skryt i går om miljøbransjen i Trondheim. Han sier at det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim. Han sier at det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim. Han sier at det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim.

Menge usikre faktorer Næringsforeningen liker heller ikke at ideen om en lokal delvis offentlig og med i transportpakken som nå skal sendes til bystyret. Bergstad mener det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim. Han sier at det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim.

Menge usikre faktorer Næringsforeningen liker heller ikke at ideen om en lokal delvis offentlig og med i transportpakken som nå skal sendes til bystyret. Bergstad mener det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim. Han sier at det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim.

11 kommuner vil løfte i flokk

Reitan vil ha gratis busser

– Skal man snakke om miljøttak som virker, så må man tilby det folk vil ha. Tilgjengelighet er viktig. Han sier at det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim. Han sier at det er viktig å se på miljøbransjen i Trondheim.

Næringspolitikken preget av arbeidet med strategisk næringsplan

Strategisk næringsplan

Næringsutvikling handler om å se muligheter. Det hjelper imidlertid ikke å se muligheten for verdens beste trelastfabrikk hvis stedet har dårlig kommunikasjon, dyr strøm og ingen kvalifiserte arbeidstakere. For Næringsforeningen, som jobber med å legge til rette for dem som utvikler og starter bedrifter, handler det derfor om å fjerne hindringer.

Under arbeidet med en strategisk næringsplan for Trondheimsregionen ble 73 midtnorske ledere intervjuet. Det synliggjorde 24 hindringer for vekst. Halvparten av hindringene er offentlige myndigheters ansvar. De fleste av dem angår næringspolitikk, og blir viktige å følge opp for NiT de kommende årene. Næringsstrategien som nå er til behandling i kommunene, inneholder planer for hvordan hindringene kan fjernes. Arbeidet med strategisk næringsplan har gitt NiT anledning til sette hindringene på dagsorden i politiske fora i en skala vi tidligere ikke har vært i stand til, og det er meget bra.

Intervjuene viste en generell misnøye i næringslivet med lokale politikeres engasjement i næringspolitikk, og deres evne til å fremme regionens interesser mot nasjonale myndigheter.

Regional arealplan

Åtte kommuner samarbeider om felles arealplan. NiT har vært involvert i prosessen og er meget fornøyd med arbeidet med planen så langt.

Hovedutfordringene er å synliggjøre minst 7000 dekar næringsareal i Trondheimsregionen og 2000 dekar næringsareal i Trondheim. Det innledende arbeidet har vist at det finnes betydelig mer areal i regionen, men mindre i Trondheim. NiT har overfor Formannskapet og utrederne derfor spilt inn konkrete forslag til arealer som vil bidra til at vi oppnår målsettingen. Konklusjoner på hvilke arealer som anbefales lagt ut, kommer i 2010.

Samferdsel

Det er to klare lyspunkt innen samferdsel i 2009:

Jernbaneverkets planlegging av en ny jernbaneterminal sammen med samlastere og eventuelt havn (logistikknutepunkt) er inne i en god prosess. Videre har fylkeskommunens arbeid med "nye fylkesveier" (etter at de også har overtatt ansvar for "øvrige riksveger") vært konstruktivt.

Kommunens arbeid med "miljøpakken" inneholder mye bra, men har mange svakheter. Investeringer i vei og kollektivtiltak burde vært større, den valgte bomløsningen er urettferdig og derfor ikke robust i møte med brukerne, og hele pakken er underfinansiert.

NiT registrerer at Stortinget har initiert en utredning om lyntog i Norge, og avventer denne før en reel debatt.

Midtbyen

På slutten av året ble det etter initiativ fra NiT startet et samarbeidsprosjekt

mellom næringsliv og kommune i byene Drammen og Trondheim. Formålet med prosjektet er å skape en felles forståelse for hvordan ulike tiltak påvirker handelen i bykjernene, og hva som skaper økt handel. Arbeidet skal i hovedsak gjennomføres i 2010.

Effekten av kollektivfeltene har blitt som NiT har forutsagt, og har svekket Midtbyen sammenliknet med andre handelsområder.

Selvpålagt byggestopp

Det rødgrønne flertallet i Bystyret har innført en selvpålagt utbyggingsstopp i avlastningssenteret på Tiller. Begrunnelsen er begrenset veikapasitet i området. Prosjekter for flere byggenæringen sliter i lavkonjunktur. Verre er det at politikerne heller ikke ønsker å sette en dato for når byggingen skal starte eller være ferdig. Næringslivet har derfor blitt Svarte-Per i et spill mellom Statens vegvesen og kommunen om finansieringen.

Valget 2009

I forbindelse med stortingsvalget 2009 hadde NiT som ambisjon om å sette på dagsorden næringslivets betydning for velferden i offentlig sektor. MidtPunkt hadde tre artikler om temaet. I avsluttende runde mente SV og Rødt at verdiskapingen i næringslivet ikke er grunnlaget for den offentlige velferdsproduksjonen, mens resten av partiene aksepterte dette som premiss.

Prosjekter

Næringsforeningen har i løpet av 2009 vært ansvarlig for, og deltatt i, en rekke prosjekter. De viktigste er:

MedITNor

MedITNor hadde i 2009 stor aktivitet med 1200 deltagere på ulike arrangement som møter, seminarer og studieturer. Nettverket består av over 60 bedrifter samt FoU- og kompetansemiljøer i Trondheim. Også et stadig økende antall bedrifter fra landet for øvrig har meldt seg inn nettverket. MedITNor har fått fornyet finansiering for 2010 og har også fått en sentral rolle med å koordinere alle helseklynger/nettverk i Norge.

Aasmund Frøseth

Idar Schei

Teknologi akvArena

NiT initierte i 2008 Arena-prosjektet Teknologi akvArena. Målet er å styrke samarbeidsrelasjonene mellom oppdrettere, leverandører og FoU-miljø i regionen.

I 2009 økte antallet medlemmer fra 30 til 40 bedrifter, og det jobbes intensivt med å frembringe gode innovasjonsprosjekter som løser næringens flaskehals. I 2009 ble det gjennomført fem slike prosjekter innen gjenvinning av utrangert utstyr, utvikling av teknologi for fremtidens settefiskanlegg, kartlegging av havbrukslokaliteters automatisasjonssystemer, konsekvenser av feilestimering av biomasse og mekanisk fjerning av lakselus. Det ble også gjennomført en omdømmeanalyse for norsk oppdrettsteknologi i 11 viktige markeder.

Trådløs Framtid

Trådløs Framtid gjennomførte i 2009 sitt tredje år som Arena-prosjekt. Trøndelag/Trondheim er en node med et eget fagstyre under hovedprosjektet som er styrt av Abelia. Trondheim har spesielt ansvar for aktiviteter rettet mot olje/gass, industri og transportsektoren. Det er gjennomført flere samlinger i 2009, blant annet delseminar på Manifestasjon og en konferanse om *Trådløs framtid i industrien*. I 2010

har prosjektet ambisjoner om å sikre et fjerde arena-år, og ser på samarbeidet med Oslo og andre deler av landet som meget vellykket.

VRI Studentmobilitet

Prosjektet har som mål å frambringe nye metoder og arenaer for kobling mellom studenter ved HiST og Trondheimsregionens arbeids- og næringsliv. Fokus er på å utvikle og øke arbeids- og næringslivets generelle utviklings- og internasjonale kompetanse. En spørreundersøkelse som ble gjennomført våren 2009, har resultert i en foreløpig rapport. Den inngår i grunnlaget for en workshop våren 2010, som igjen skal danne grunnlag for forslag til konkrete tiltak.

City Manager

Prosjektet City Manager har pågått i seks år. Prosjektet er et samarbeid mellom Trondheim kommune og NiT, som nå jobber med å omdanne prosjektet til et eget selskap. City Manager har som formål å styrke bykjernens attraktivitet og legge til rette for økt aktivitet. City Manager koordinerer 700 uten-dørsarrangementer årlig, og er hovedarrangør for Julemarkedet og Martnan. Citymanager organiserer Cityteams månedlige møter mellom arrangementsarrangører og det offentlige,

har tatt initiativ til festivaler (Pstereo, Technoport), og koordinerer Fagrådet for kreative og kulturbaserte næringer (KKN).

Trimmet Bygging

Fagråd Bygg og Anlegg er initiativtaker og prosjekteier til et følge-forskningsprosjekt i 2008-2009. Prosjektet har forsket på moderne byggeprosesser i to store trøndelagsprosjekter;

St Olavs Hospital (landets største landbaserte byggeprosjekt) og KLP-bygget i Professor Brochs gate i Trondheim (Norges mest energigivnlige kontorbygg).

2009 var avsluttende år for arbeidet, som er ledet av et eget prosjektstyre under fagrådet. Resultatene er meget oppløftende og kan gi store endringer innen bransjens gjennomføringsmodeller. Solid satsing på trimmet prosjektering og trimmet bygging har plassert bransjen i front i landet, og kan oppnå større og bedre kontrakter innenfor og utenfor regionen.

GRO

Prosjektet GRO Trøndelag er en kvinnetrettet satsing for å øke antall kvinner i ledende stillinger i næringslivet. Målet er å øke kvinneandelen på de arenaer beslutninger tas og fremtiden skapes. I 2009 har GRO arrangert to GRO-seminarer og tre nettverkstreff med totalt rundt 200 deltagere. Styringsgruppen har hatt ni møter. Andelen kvinnelige deltagere på NiTs møter generelt har vært 31,1 prosent i 2009, mens andelen kvinnelige foredragsholdere var 22,5 prosent. Dette er en økning fra året før.

GRO Trøndelag har vært et treårig prosjekt med ekstern driftsfinansiering. Denne finansieringen opphører f.o.m. 2010. GROnett skal imidlertid videreføres i NiTs regi.

Seminarer og konferanser i regi av NiT i 2010

Januar

- Kurs i behandling av regulerings saker
- Trønderske opplevelser i en digital verden
- Forretningsmuligheter - olje og gass i Brasil, Canada og USA

Februar

- Fagseminar: Prosjektet Økonomi og Ledelse
- Byggebørsen 2009 - Mulighetenes marked
- Kommunikasjonsdagen i Næringsforeningen

Mars

- Fagråd Energi inviterer til miniseminar: Vindkraftutbyggingen i Mitt-Sverige i full gang
- Investeringer i Midt-Sverige – Fordeler og muligheter, miniseminar
- Ny godsterminal. Hvordan vil vi ha den?
- Generalforsamling NiT
- GRO-nettverkstreff: Otium Sanserom – Best practice
- Bæst uten baill?

April

- Ledelse i turbulente tider
- Møljelag akvArena: Fiskeri - og havbruksnæringen; ruskevær og optimisme
- Er godsterminal for jernbane i Melhus en god ide?
- Workshop Strategisk Næringsplan: Hva er status for næringslivet i regionen?
- Hvordan oppleves Trondheim som festivalby fra arrangørens side - Frokostmøte med Fagråd Reiseliv
- Kostnadseffektiv markedsføring i turbulente tider
- Konkluderingsmøte Strategisk Næringsplan: Status i dag

Mai

- GRO-seminar: Ledelse og globalisering
- Merkevarer, kommunikasjon og omdømme - Fagråd Ressurs inviterer til RessursPub
- Workshop Strategisk Næringsplan: Ulike strategier for vekst
- IKT-BØRSEN 2009
- Nye muligheter, EM 2016 til Trondheim?
- Deep Sea Society: Hva skjer i markedene for offshore i Brasil, USA, Canada og Russland.
- Gunnar Sonstebj: Om samhold og innsatsvilje, lær å styre nederlag til seier og vinn dine kriger

Juni

- Utvikling og trender i trøndersk næringsliv
- Bydelsmøte Fossegrenda
- Konkluderingsmøte Strategisk Næringsplan: Ulike strategier for næringsutvikling
- Frokostmøte med Fagråd Handel
- Hvordan påvirker finanskrisen næringslivet og kulturlivets sponsorarbeid? - Frokostmøte med Fagråd Kultur og Kreative Næringer
- Sommertreff på Sandmoen - Kreativitet, nyskaping og engasjement
- NiT's sommerfest
- Teknologi akvArena inviterer til workshop om fremtidens foredlingsbedrift
- Coachende lederskap
- En smak av sommerviner
- Eksportfrokost hos Weatherford Laboratories (tidligere Reslab)

August

- Vegkonferansen 2009: Fra løfter til løft!
- Frokostseminar: Veien til internasjonal suksess
- Workshop Strategisk Næringsplan: Hva er potensialet for vekst i ulike bransjer?

September

- Faglig frokost: Nye ideer bringer Norge videre
- Ble kollektivfeltene en velsignelse eller nok en spiker i kisten for Midtbyen?
- Konkluderingsmøte Strategisk Næringsplan: Potensialer for vekst
- Champagnelunsj GROnett
- MANIFESTASJON 2009
- Kreative og kulturbaserte arbeidsfellesskap i Trondheim - Hva har vi og hva trenger vi?
- Eksportfrokost – Peterson Linerboard, Ranheim: 125 års historie og 125 års eksporterfaring

Oktober

- Malvikrådet inviterer til interessant møte
- Erfaringer med nye skjenkebestemmelser i Trondheim
- Konferanse om Trådløs Framtid i industrien
- Workshop Strategisk Næringsplan: Hva er hindringene for næringsutvikling i Trondheimsregionen?
- Byutviklingskonferansen 2009 - Samarbeid mellom private og offentlige byutviklere
- PIPELINES : Deep Sea Society og Norsk Petroleums Forening inviterer til felles medlemsmøte
- Nye muligheter med ny markedsføringslov
- Konkluderingsmøte Strategisk Næringsplan: Hvordan kan politikere legge bedre til rette for næringsutvikling?

November

- Utviklingen i arbeidsmarkedet: Kjappe endringer og store utfordringer!
- Eksportfrokost – Q-Free ASA
- Møte med sentralbanksjefen
- Eksportens Dag - Tema Russland
- Trimmet Bygging - Nye byggeprosesser innføres nå!
- Energibransjen - Fremtidsrettet og viktig for næringsutvikling i Midt Norge
- GRO treff: Seminar om innovasjon som grunnlag for vekst

Desember

- Workshop Strategisk Næringsplan: Strategier for næringsutvikling i Trondheimsregionen 2010-2020
- Reiselivs frokost - Effekten av internasjonale flyruter
- Eksportfrokost med omvisning på Nidar
- MedITNor innbyr til seminar om samhandlingsreformens utfordringer og hva teknologi og IKT kan bidra med
- GROnett inviterer til Julechampagne for kvinner i næringslivet
- Møljelag i førjulstid: Fra rammebetingelser til marked – makter Trøndelag å være en ledende sjømatregion også fra 2010?

Fredagsforum

- Miljøbølgen – skade eller nytte for Midt-Norsk næringsliv?
- World Cup Skiskyting i Trondheim - utfordringer og muligheter

- Luftfartens fremtid
- Kutt ut visssvasset!
- Coaching....keiserens nye klær eller ny og verdiskapende profesjon
- Finanskrisen før og nå. Og hva skjer fremover?
- Næringsutvikling i Trondheimsregionen – status og muligheter
- De mindre offentlige anskaffelsene – hvordan skal leverandørens interesser ivaretas?
- Bjørn Wirkola, Per Ottesen og Olav Hansen - Granåsen Hopp Rekruttsenter – Historien, posisjonen og visjonen
- Nye produkter for det store internasjonale Helsemarkedet vises frem på St.Olav hospital
- VRI Trøndelag – hvilke muligheter gir dette for næringslivet?
- Museer, myter og virkelighet
- Verdivurdering - eksempler fra praksis
- Fra intelligente klær til smartere forsyningskjeder
- Hva kan NiT/Midt-Norsk Handelskammer gjøre for din internasjonale aktivitet?
- Hvordan kan miljømerking bli lønnsom butikk?
- Etablering av Trondheim Helseklynge – hold deg orientert!
- Økonomi- og næringslivsjournalistikk med Trondheimsblikk
- Vil endringene i folketrygden få betydning for bedriftenes pensjonsordninger?
- VM i orientering i Trondheim 2010 - Spektakulært, urbant og synlig
- Rett avfallsbehandling reduserer kostnader og øker konkurransekraften i dagens miljøfokuserede marked
- Muligheter i Tyskland - ordførerens julegrantenning i Hamburg
- Fokus på overskudd
- Digital markedsføring gjennom sosiale medier
- Trondheim uten studentene = en liten landsby ved Nidelva?
- Hvordan få optimal avkastning på din utenlandske arbeidskraft?
- AEO – sertifisering med fordeler innen internasjonal vareflyt
- Ønsker din bedrift kontakt med studenter under utdanning?
- Hvordan sammen sette Trøndelag på verdenskartet
- Expo 2010, Shanghai
- Hva kan Trøndelags Europakontor gjøre for trønderske bedrifter
- Miljø må bli mer lønnsomt
- Industriell økonomi, NTNU linje med studenter spesielt godt egnet for trøndersk næringsliv
- Godteriinnovasjoner for den norske gane - presentasjon og smaksprøver fra Årets Bedrift 2009 - Nidar Trondheim Havns scenarioer om nytt logistikknutepunkt og byutvikling
- Hva kan Midt-Norsk filmindustri bety for næringsutvikling i regionen?
- Kunnskapsbyen Trondheim 250 år!
- EU-program for SMB-bedrifter
- Årets Handelsbedrift 2009

Administrasjonen i NiT

Bak fra venstre: Spesialrådgiver Gunn Kari Hygen, kontomedarbeider Jonny Gellein, markedssjef Torgeir Sølvsnes, handelskammerleder Anne Kathrine Willumsen og kontorfullmektig Anne Stene. Foran fra venstre: Analytiker Hallvar Gisnås, administrerende direktør Berit Rian og næringspolitisk leder Trygve Bragstad.

Analyser

Den viktigste aktiviteten på analyse-siden i 2009 har vært tilknyttet arbeidet med Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen. I første fase av prosjektet ble en rekke måltall kartlagt for de elleve kommunene i Trondheimsregionen: Demografiske parametre som befolkning, arbeidsplasser, tilflytting mv.; økonomiske parametre som lønnsomhet, etableringsrater, FoU mv. Selv om regionen skåret lavt på for eksempel eksport og verdiskaping i forhold til sammenlignbare regioner, ble regionen likevel vurdert til å ha stort potensial grunnet høy skår på attraktivitetsmål, innflytting fra andre regioner og nærhet til sentrale forskningsmiljø.

I del tre av prosjektet ble det sett nærmere på et utvalg av viktige bransjer i regionen, og omsetningstallene og sysselsetting for bransjene ble kartlagt for regnskapsårene 2003-2007. I alt 14 bransjer ble valgt ut (i tillegg til havbruk - se under): IKT, petroleum, kreative og kulturbaserte næringer, bygg og anlegg, helse, reiseliv, energi, handel, næringsmiddel, treforedling, mekanisk industri, silicium / smelteverk, finans og jordbruk. Bransjene omsatte totalt for ca NOK 95 mrd i 2007, og deres totale sysselsetting var samme år i overkant av 60 000, noe som utgjør om lag 2/3 av regionenes totale sysselsetting for private virksomheter og offentlige foretak. Utvikling i antall ansatte ble kartlagt til og med 2008. Disse viser utføringen som kom i 2008.

Prosjektets fjerde fase omhandlet hinder for næringsutvikling og de over 70 næringslivslederne som ble intervjuet identifiserte 24 hindringer for vekst i regionen. Eksempler på hindrene er vei, strømpriser, saksbehandlingstid, tilgang på næringsareal og arbeidskraft mv.

I tillegg har det blitt gjennomført en kartlegging av havbruksbransjen i Trøndelag. Denne bransjen har et nasjonalt tyngdepunkt i Trøndelag, og verdien av lakseproduksjonen i Trøndelag utgjør for eksempel 22 % av den nasjonale produksjonsverdien. Næringsens samlede omsetning har vokst sterkt i perioden fra 2004 til 2009, fra NOK 4,8 mrd til NOK 10,1 mrd.

Trondhjem Handelsstands Forenings Dameforening

Dameforeningen har i 2009 hatt 4 styremøter, 10 medlemsmøter (inkludert sommerturen i juni), 2 arbeidsmøter og årsmøte. Medlemstallet ved årsskifte var 91 medlemmer.

Styret i 2009 har bestått av:

Sylvi B. Hyll (formann), Turid Foosnes (viseformann), Kirsti Østerlie (kasserer) og styremedlemmene Guri Killi, Karin Helgesen, Marit Vinje og Liv Humstad. Arr.komite: Paula Eidissen og Solfrid Brandslet.

Eldrerådet

Liv Maagerøe Johansen, Sylvi B. Hyll, Eva Walsø og Evy Klinge.

Valgkomite

Liv Maagerøe Johansen og Marit Vinje.

Dameforeningen er representert i styret for Handelsstandens Eldreboliger Hasselbakken ved Sylvi B. Hyll.

Medlemmer i Næringsforeningen i Trondheim er hjertelig velkommen som medlemmer i Dameforeningen.

Handelstandens eldreboliger Hasselbakken

Styret har konstituert seg selv i henhold til vedtektene. Forretningsførselen utføres av Næringsforeningen i Trondheim som har den løpende kontakt med beboere, herunder søkerliste og formell behandling av utleieforhold.

I skrivende stund foreligger ikke endelig regnskap for 2009. Eldreboligene er sårbare for økning i energikostnader og tyngre vedlikeholdsposter. Veistykket mellom Sjøvegen og eiendommen måtte oppgraderes i vår på grunn av sin elendige forfatning. Veien er definert som privat vei, slik at kostnadene måtte fordeles mellom brukerne. Vår andel av dette, som ikke var budsjettert, ble på ca. kr. 57 000,- + noe tilleggsarbeid på egen eiendom. Det påløper også relativt store kostnader i forbindelse med å holde grøntareal ved like sommerstid og arbeid med snørydding/strøing vinterstid.

En forsiktig opplåning i 2009 har satt oss i stand til å foreta en beskjeden rehabilitering av boenheter, slik at alt kan være utleid i løpet av 2010, forutsatt interesse fra markedet. Prosessen

med sammenbygging av små leiligheter er stoppet i påvente av en videre utredning av nybygging på eiendommen.

Styret retter stor takk til alle som lar seg involvere i forvaltningen av den storslåtte gave som i sin tid ble gitt av Adolf Halseth.

Trondhjems Handelsstands Understøttelseskasse

Styret i Understøttelseskassen har i 2009 hatt to styremøter.

I 2009 ble det utdelt kr 39 600,-. Understøttelseskassens kapital per 31. desember 2009 er kr 4 250 660,-. Kapitalen er plassert i pantelån, verdi-papirfond og bankinnskudd.

Styret har i 2009 bestått av:

Lars Eirik Aasen (formann), Stein Ole Eide Aasen (viseformann), Lars Ellingsen Næss, Nils Berg og Trygve Marstrand. Varamenn: Robert Klein, Karin Helgesen og Marit Vinje.

Sekretariatet for Understøttelseskassen har i 2009 vært Næringsforeningen i Trondheim.

Tillitsverv

Valgkomité i Næringsforeningen i Trondheim

Olav Rygvold, Siemens AS, leder
Terje B. Markovic,
Murmester Terje B. Markovic AS

Nils Kr. Nakstad, Enova
Thor Arne Falkanger, Th. Falkanger AS
Per Johan Røttereng, Rambøll Norge AS

Revisor

Deloitte Touche AS v/statsautorisert revisor Karl O. Sanderød

Oppnevnelser

Trøndelag Bomveiselskap AS, styret
Randi G. Hjelm-Hansen, Museene i Sør-Trøndelag og med vara
Stig Hågenstad, Cargo Partners AS
avd. Trondheim

Stiftelsen Trondhjems Borgerlige Realskole

Kjøpmann Gunnar Kjeldsberg,
R. Kjeldsberg AS

Generalkonsul Adolf Øiens Kapitalfond, styret

Frank Wettland, Linjebygg Offshore AS
og Karl Fredrik Torp, Entra Eiendom AS

Trondhjems Stipendiefond, styret

Anne Strøm Nakstad, Trondhjem Preserving AS, Gunnar Kjeldsberg, R. Kjeldsberg AS, Knut H. Lund, K. Lund Holding AS, Grete Wennes, HiST, Trondheim Økonomiske Høgskole

Den Nordenfjeldske Handelshøiskoles Fond

Stein Ole Eide, Eco Eiendom AS

Kaare Bryn Askelund Minnelegat, styret

Per Swensson, Icelandic Norway AS

Dameforeningen: Fra venstre: Paula Eidissen, Solfrid Brandslet, Kirsti Østerlie, Marit Vinje, Sylvi B. Hyll, Guri Killi og Karin Helgesen. Turid Foosnæs var ikke til stede da bildet ble tatt. Bildet på veggen er av Adolf Halseth som i 1949 ga sin eiendom Hasselbakken for bygging av aldersboliger.

Medlemsoversikt

- 3D-Radar AS
3T Produkter AS
- A** Aagaard Engros AS
Aalmo Aut Elektroentreprenør AS
Aasen Bygg AS
Aas-Jakobsen Trondheim AS
Aberdeen Property Investors AS
Ablemagic AS
Acando AS avd Trondheim
Acapo AS
Access Mid Norway
ACE AS
Acrylicon Norge AS
Acta ASA, Trondheim
Acusto AS
Added Value Norge AS
Adecco Norge AS
Adnor Advokat
Adolf Øiens Fond
Adresseavisen AS
Adv.Firmaet Bjerkan Stav ANS
Advokat Dag Herrem
Advokat Sylvi Berg Jektvik
Advokatfirmaet Giæver, Hegle & Co DA
Advokatfirmaet Krogstad ANS
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA
Advokatfirmaet Strand & Co ANS
Agenda Eiendom AS
Ajo Tapas Bar
AktiMed Norge AS
Akva group ASA
Albert E. Olsen AS
Allegro Finans ASA
Allkopi AS
Allskog BA
Alpha System AS
Alupro-N AS
Andersen Truck AS
Angelamfi Hitra AS
Angen T. Kåpesenter
Appareo Kommunikasjon AS
APS Automasjon AS
Aqua Gen AS
Aqualine AS
Aqualyng AS
AquaOptima AS
Aquastructures AS
Arc Arkitekter AS
Arctic Energy Partners
Argon Elektro AS
Ark Bruns
Arkitekt Svein Skylstad AS
Arkitektene Vis- Å -Vis AS
Arkitektkontoret Odd Thommesen AS
Arne Jakobsen AS
Arne Rønning AS
Arning Publikasjoner
Arntzen de Besche Advokatfirma Trondheim AS
Aro Eiendom AS
AS Blikkenslager Olaf Hansen
Asfalt & Betongmaskiner AS
Asko Midt-Norge AS
Asplan Viak AS Trondheimskontoret
Assessit AS
Atea AS
Atelier Ilsvika
Aune Forlag AS
Aurora Group Norge AS
Aurotech Electronics AS
Auto 2000 Trondheim AS
Auto-Huset AS
Avinor
Axess AS
Axess Orkla Inspection AS
- B** Bachke & Co. AS
Bar Circus AS
Bari
Basale Gruppen AS
Basale Næringsmegling AS
BDO AS
Beijer Electronics AS
Bemanningshuset AS Trondheim
Bennett AS
Berendsen Tekstil Service AS
Bergen Group Fosen Mek. verksted AS
Bergesen Arkitekter AS
Bergsmyr AS
Bernhard Brekke AS
BeWi Produkter AS
BHolta
BI Studentsamfunn Trondheim
Big Bite Submarines AS
Bigmouthmedia AS
Bilcentrum AS
- Biler Med Sjel AS
Bilgrossisten AS
Birkeland Gunnar AS
Bjørge Fjell AS, avd. Trondheim
Blaa Energi AS
Blink Print AS
Blomster Wallden Moun, Valentinlyst
Blomsterringen Engros AS avd. Trondheim
BN Bank ASA
Bo Møbler Eiendom AS
Bogart AS
Bohus Bornøbler
Boks Reklamebyrå AS
Bonitas Næringsmegling AS
Bouvet AS
Bowling 1 & Gokart AS
Br. Raaken AS
Brando AS
Brandtzeag Optikk
Brattøra Bedriftshelsetjeneste
Brattørkaia AS
Bring Logistics AS avd Trondheim
Britannia Hotel
Brobakke Johan AS
Brun Ola Bilhuset AS
Burger King
Bygger'n Norge
Byggmessen AS
Byggmester Geir O. Furunes AS
Byggteknikk Prosjekt AS
Byhaven AS
Byrå BB9 AS
Byrå Tusj AS
ByX AS
Byåsen Håndball Elite
- C** Café Rampa AS
Capgemini Norge AS
Capita Nord AS
Carma AS
Carstens Design
CAVOTEC Micro-Control
Ceetron AS
Carma AS
CENTRUM BEDRIFTSHELSE TJENESTE
CerPo Tech AS
CheckWare AS
City Manager
City Syd Senterforening
Clarion Collection Hotel Bakeriet
Clarion Collection Hotel Grand Olav
Clear Channel Trondheim
COACHING 4YOU
Comfort - Teknikk AS
Comfort Hotel Park
Comfort Hotel Trondheim
Companiet AS
Complex Flow Design AS
ComputIT AS
Conceptos IT Trondheim
Contour AS
Coop Orkla Møre BA
Corex Nordic AS
Corvus AS
COWI AS
Cramo AS
Creativ Consulting
CREATUR MEDIA BOTNAN
Credo Restaurant & Bar
Creto Næring AS
Crusin AS
CSC Solutions Norge AS, avd. Midt Norge
Cyberlab Org AS
Cybernetica AS
- D** Dagens Næringsliv
Dahle Blikk AS
DANICA Pensjonsforsikring AS
Datakjeden Trondheim AS
Datamatrix AS
De 3 Stuer AS
Deadline Tv & Video AS
Defa Services AS
Deloitte AS
Det norske oljeselskap ASA
Devico AS
DHL Express Norway AS
DI Systemer AS
Digiboards AS
Din Bedriftshelsetjeneste AS
Din Bil AS
Din Konferanse AS
Dips ASA
DnB NOR Bank ASA
DnB NOR Eiendom
DnB NOR Næringsmegling AS
Dobbel J Reklamebyrå AS
- Doble Transinor AS
Doka Norge AS
Dokkhuset scene as
Dora AS
Dry Products AS
Dråpen Solsiden AS
Duodu AS
Dovre Search & Selection AS
- E** E A Smith
E. Fjeldseth Invest AS
E.C. Dahls Eiendom AS
ECgroup AS
ECO Eiendomsforvaltning AS
Ecoxy AS
Edb Business Partner Norge AS
Edb Gruppen Norge AS
Effecto Rådgivere AS
Eide Utvikling
Eiendomskonsulent AS
Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS
Eiendomsmegler 1 Næringsmegling
ELAN IT Resource AS
Elas AS
ELIXIA Lade Panorama
El-Maskinservice Trondheim AS
Elnan AS
El-Tjeneste AS
EMGS - Electromagnetic Geoservices AS
Emilies Et Spisested AS
Emma Edb AS
Energos AS
Engasjert byrå as
Enova SF
EnterCard Trondheim
Enterprise Europe Network SINTEF
Entra Eiendom Midt Norge
EPCON Energy & Process Control AS
Eplehuset Trondheim AS
ErgoGroup AS
Carma AS
Erma AS Dreams Showbar
Ernst & Young AS
Etiketttor AS
Etto Bygg AS
Evatic AS
Eventbyrået AS
Exel Machines AS
Exense Consulting Trondheim AS
Expat Mid-Norway
Expoline AS
ExproSoft AS
Extend AS
- F** Fabritius Gruppen AS
Fagerhaug & Olstad AS
Fagtrykk AS
Falk Nutec Trondheim AS
Falkanger Sko AS
Falkanger Th. AS
Falko AS
FARA ASA
Fedem Technology AS
Fesil AS
First Securities ASA - Midt-Norge
Fische ASA
FlexiTeam AS
Flowtech
Fokus Bank
Folkeuniversitetet Midt-Norge
Foraas Områdesikring AS
FORCE Technology Norway AS
Formuesforvaltning Midt-Norge AS
Fosen ASA
Foto Schröder AS
Found IT
Franzefoss Gjenvinning AS
Franzefoss Pukk AS
Frati Restaurant
Fremo Bemanning AS
Fresh Atlantic AS
Fretex Midt-Norge AS
Frost Eiendom AS
Frost Entreprenør AS
Frost Forrettingsutvikling AS
Fru Pedersen
Fugro OCEANOR AS
Fundamentering AS
Fundator AS
Førstehjelpservice AS
- G** G4S Security Services AS
Galleri Ismene
Galleri-sg AS
Garde AS
Gauldal Billag AS
Gaute Næringsmiddelindustri AS
Gave & Interior
- Gaviatech AS
GellyFeed AS
Geneseque AS
Geomatikk AS
Gerhardsen Elektro AS
Gjensidige Forsikring
GK Norge AS, avd Trondheim (GK)
Glen Dimplex Nordic AS
Godt Brød Trondhjem AS
Graficonn Norge AS
Grant Thornton Revisjon AS
Grilstad AS, avd. Trondheim
Grunnarbeid AS
Grytting AS
Groset Trykk AS
Gråkallbanen AS
Gråkallen Bygg og Utleie AS
Guin AS
Guri Jermstad AS
Gätzschmann AS
- H** H2 Thomas Angellsg.
HaB Økonomitjenester AS
Haltvik Eiendom AS
Handelsbanken
Handelsbanken Finans NUF
Handelsbanken Heimdal
Handelshøyskolen BI, BI Trondheim
Handicare ASA avd Trondheim
Hanskemagasinet AS
Haugrønning Nik AS
Havfruen Fiskerestaurant
Havsport Trondheim AS
Havstein Golf
H-Bygg AS
Headmasters
Headspin AS
Heimdal Eiendomsinvest AS
Heimdal Eiendomsmegling AS
Heimdal Granitt & Betongvare AS
Heimdal Gruppen AS
Helenas reise
Hellanor As Avd Trondheim
Helsebygg Midt-Norge
Hemne Næringshage AS
Hewitt HR Partner AS
Hh Engros AS
Hjelp 24 BHT
Hjemestorm AS
HK Reklamebyrå AS
HMS Utvikling AS
Holiday Club Sweden AB
Hommelvik Jernvare
Horton International
Hrg Nordic
HR-MidtNorge
Hso Arkitektkontor
Hurtigruten ASA
HUS Arkitekter AS
Husbanken Region Midt-Norge - Trondheim
Husfliden
Hybond AS
Hycast AS
Høgskolen i Sor-Trøndelag
- I** I.K.Lykke AS
IBM AS
Ibruk
Ica Norge AS, avd. Trondheim
Ide House of Brands
Idea Consulting AS
Idea Rekruttering AS
Idéhusgruppen AS
Ideportalen NTNU
IF Skadeforsikring Nuf
IKEA
IKT24
Impello Management AS
Impera Finance AS
Inaq Management AS
InBusiness as
Increo Interactive Creations AS
Industriverktoy AS
Infofinder Norge AS
Infotrend AS
Ingeniør Compagniet AS
Initial Force AS
Inn Tre AS
Innovasjonssenter Gjøshaugen
Innovox AS
Inter Eiendom AS
Inter Revisjon AS
Interform AS
Interia AS
Interoptikk Sjøhaug og Sande AS
Intra Holding AS
- Inventas AS
Inventi AS
Investinor AS
IPRES Norway AS
Isonor AS (Læringsakademiet)
ISS Facility Services AS
IT Nor AS
Itema AS
ITSjefen AS
Itum Midt-Norge AS
Ivar Koteng
Iversen B. Spedisjon AS
Iversen Rådgivning
- J** J.P. Strøm Shipping AS
Janne Krohn-Hansen
Jernbetong AS
Jernia Eggen
Jobzone Trondheim
Johan Vinje AS
Jonny Snorkel Formgivningslab AS
Josef Kihlberg AS
Junior Chamber International Evolution
- K** K Lund AS
Kantega AS
Kaplak AS
Karianne Hassel
Karl-Ove Bjørnstad AS
KBS Kjøpesenter AS
Kells Services Trondheim
KI Kompetanse
Kick Off Underholdning AS
KITH (Kompetansesenter for IT i Helse- og Sosialsektoren AS)
Kjeldsberg Eiendomsforvaltning AS
Kjeldsberg Kaffebrønneri AS
KI Regnskap Nordre AS
KI Regnskap Rosten AS
KI Regnskap Solsiden AS
KI Regnskap Stjørdal AS
Klapp Media
Kleins AS
Klipp Og Lim Media AS
KLM Royal Dutch Airlines
KLP Eiendom Trondheim AS
Klæbu Næringsforening
Klæbu Næringshage AS
Klæbu Sparebank
Kommunekreditt Norge AS
Komtekst
Kondomeriet Trondheim
Kongsberg Maritime AS avd. Lade Trondheim
Kongsberg Seatex AS
Kosmorama Trondheim Intern.
Filmfestival
Koteng Drift AS
KPMG AS
Kranbilutleie AS
KrediNor Trondheim
Krigsvoll Gisle Sivilingeniør AS
Krogsveen AS
Kunstscolen på Rotvoll
Kvalitet & Ledelse AS
Kverva AS
Kvillhaugen Gård
- L** Lade Møbler AS
Landteknikk Fabrik AS
Langland & Schei AS
LBT Holding AS
Leadership Partner Norge AS
Lean Holding AS
Legalconsult Advokat AS
Leiv Eiriksson Inkubator AS
Leiv Eiriksson Nyskaping AS
Leuthens Eiendom AS
Lian Håkon AS
Lierne Bakeri AS
Lille London AS
Lindbak Gruppen AS
Lindex AS, Region 4
Lindorff AS
Lingit AS
Location Norway AS
Lomvi AS
Loqal AS
Lord Eiendom AS
Losen AS
Luna Lounge
Lundemo Optiker AS
Lyd og tele systemer AS Trøndelag
Lydia AS
Lønsethagen Autoservice AS
Låsgruppen Trondheim AS
- M** Magnus Hakvåg
Maja Eiendom AS

Maja Utvikling AS
 Malerfirma M. Hooy AS
 Malermester Blakstad AS
 Malthus AS
 Malvik Ever AS
 Malvik Fryselager AS
 Malvik Næringsutvikling AS
 Malvik-Bladet
 MAN Last og Buss AS avd Trøndelag
 Manpower AS
 Manpower Professional Engineering AS
 Manpower Professional Executive AS, Trondheim
 Mantena AS, Marienborg
 Mantinia Utvikling AS
 MAP Utvikling
 Marine Cybernetics AS
 Marine Harvest Norway AS
 Maskegruppen AS
 Maskinentreprenørens Forbund
 Matiq AS
 Maxit AS
 McDonald's Nidarvold
 Media Midt-Norge AS
 Medialab AS
 Melhus Bil AS
 Melhusbanken
 Mellbye AS
 Mellifero AS
 MemfoACT AS
 Mersalg AS
 Mesterblikk AS
 Mesterteam AS
 Microplast AS
 Midnor CNI AS
 Midnorsk Filmfond AS
 Midnorsk Jazzsenter
 Migris AS
 Minso AS
 Misa AS
 Modern Art Gallery AS
 Mojo
 Momme Carstens AS
 Moms Finans Norge AS
 Mompartner AS
 Morset Sound Development
 MOT
 Motor Trade Eiendom og Finans AS
 Motor-Trade AS
 Moun Eiendom AS
 mpDesign AS
 MTG AS
 Multiconsult AS
 Multinet AS
 Murerfirma Thor Aune AS
 Murrerster Terje B. Markovic AS
 Muruvik Havn AS
 Musum Interiør AS
 Myhre & Sønn AS
 Myklebust AS
 MYNORSE AS
 Møllers Gullsmedforretning AS
 Mørch Prosjekt AS
N NAF Norges Automobil Forbund
 Namdal Ressurs AS
 Naprapatklinikken AS
 Narud Stokke Wiig AS, Sivilarkitekter
 Mnal
 NAV Arbeidslivssenteret Sør-Trøndelag
 NCC Constructions AS
 Nedre Elvehavn AS
 Neumann Holding & Invest AS
 News AS
 NGI
 Nidar AS
 Nidaros Domkirkes
 Restaureringsarbeider (NDR)
 Nidaros Oppmåling AS
 Nidaros Profil AS
 Nidelven Spa AS
 Nidit AS
 Nils Williksen AS
 Nilsson Trelast AS
 Njord Eiendom AS
 NLF avd Sør-Trøndelag
 Noca AS
 Nokia Siemens Network Norge AS
 Nor System Partner AS
 Nor Tekstilservice drift AS, avd. Trondheim
 Nordbohus AS
 Nordea Bank Norge ASA
 Nordenfjeldske Kunstinstrimuseum
 Nordialog Trondheim AS
 Nordisk Avfallsloop AS
 Norfakta Markedsanalyse AS
 Norges Kreative Fagskole
 Norgeshus AS
 Norgestaxi Trondheim AS
 NORICOM Trøndelag
 Norli AS
 Norplasta AS
 Norrein AS
 Norservice AS
 Norsk Avisdrift AS
 Norsk Data Senter AS
 Norsk Helseinformatikk AS
 Norsk Institutt For Vannforskning
 Norsk Kontantservice AS
 Norsk Moteforum AS
 Norsk Navigasjon AS
 Norsk Personal AS
 Norsk RenholdsService Midt- Norge AS
 Norsk RenholdsService Temporært AS
 Norsk Stål AS
 Nortura BA region nord
 Nortura Heimdal
 Norway Royal Salmon AS
 Norwegian
 Nova Hotell Kurs Og Konferanse AS
 NSB AS
 NTE
 NTNU Karrieretjenesten
 NTNU Videre
 Numerical Rocks AS
 Nye Høyder AS
 Nye Åfjord Skjell AS
 Nyhavna Mekaniske AS
 Næringsbygg AS
 Næringsforeningen i Trondheim
 Næringslivsringen
O O.Hovde AS
 Oce-Norge AS, avd. Trondheim
 Office Trondheim,
 Trondheim Kontorutvikling AS
 Oil Trøndersk mat og drikke AS
 Okkenhaug Bil AS
 Oktan Trondheim AS
 Olav Duun Videregående Skole
 Olavsfestdagene i Trondheim
 Ole Aas AS
 One Voice
 Opak AS Trondheim
 Optgate DA
 Optiman AS
 Optimum ASA
 Optoplan AS
P Oras Trondheim AS
 Orion Regnskap AS
 Orkel AS
 Orkladal Bedriftutvikling AS
 Otium Sanseror Trondheim AS
P Pareto Securities ASA
 Pathfinder Holding AS
 Paveto Essens AS
 Peab Bolig AS
 Pedersen C.I. AS
 PEN Invest AS
 Per Knudsen Arkitektkontor AS
 Personallhuset
 Peterson Emballasje AS
 Petrell AS
 Pir Management AS
 Pirgruppen AS
 Piscada AS
 Planteservice AS
 Plenum Trondheim AS
 Pm International AS
 PM Kummeneje AS
 Porto Santo Naturprodukter
 Posisjon AS
 Posten Norge AS
 Poster Paradise AS
 Powel ASA
 PowerTrade AS (Eneas Energy AS)
 Preseria AS
 Pretor Advokat AS
 PricewaterhouseCoopers AS
 Prima AS
 Primo Restaurant & Bar
 Prinsen Hotell
 Proffice AS, avd. Trondheim
 Proffice Engineering AS
 Profila LTD
 Prosjektutvikling Midt-Norge AS
 Prospektor Eiendom AS
 Proventure AS
 Proviandgruppen AS
 Proviso Holding AS
 Proxycom
 Ps Serigraf AS
 Pstereo AS
 PTL
Q Q-Free ASA
 Quality Hotel Augustin
 Quality Hotel Panorama
 Quartett Eiendomsutvikling AS
R R. Kjeldsberg AS
 Radionor Communications AS
 Radisson Blu Hotel, Trondheim Airport
 Radisson Blu Royal Garden Hotel
 Ragn-Sells AS
 Rambøll Norge AS
 Ramudden Norge AS
 Randi Bakken
 Ravnkloa Fisk Og Skalldyr AS
 Realinvest AS
 Redningsselskapet
 RegnskapsFokus AS
 Regnskapsjefen Trondheim AS
 Reidar Olsen Eiendom AS
 Reimers AS
 Reinertsen AS
 Reitan Servicehandel
 Region Midt-Norge AS
 Rekrutteringsagenten AS
 Rekvissitt AS
 Rema 1000 Fossegrenda
 Rema 1000 Norge AS,
 Region Midt-Norge
 Rent Miljø Renhold AS
 Retronic AS
 Revio AS
 Revisjon og Råd
 RHF AS
 Rica Hell Hotel
 Rica Nidelven Hotel
 Ricoh Norge AS Avd Trondheim
 Riibe Mynthandel
 Riis-Gruppen AS
 Ringnes E.C. Dahls Bryggeri
 Ringve Museum
 Rishaug Anleggsmaskiner AS
 Roll Severin AS
 ROM eiendom AS
 Rom For Alle AS
 Rom til Rom AS
 Ronæss Eiendom AS
 Rosenborg Ballklubb
 Rosenborg Dampbakeri AS
 Rosenborg Malerteam AS
 Rosenborg Reklame AS
 Rosmo Eiendom AS
 Rovan AS
 Roxar Flow Measurement AS
 Rune Devold AS
 Roe Kommunikasjon AS
S S Moe AS
 Safetec Nordic AS
 Salsnes Filter AS
 Salvesen Chr. & Chr. Thams's
 Communication AS
 Samarbeidsgruppen Midtby'n
 Sans & Samling AS
 SAS Scandinavian Airlines Norge
 Scandic Solsiden
 Scandinavian Customized Prosthesis AS
 Scandpower AS avd Trondheim
 Scanpartner AS
 Schlosser-Møller Gruppen AS
 SE Reklame AS
 Searchdaimon AS
 Securitas AS
 SediCon AS
 Selberg Arkitektkontor AS
 Selbu Sparebank
 Selfa Arctic Trondheim AS
 Selliseh & Welde AS
 Senior Kompetanse AS
 Sentio AS
 Sepas Holding AS
 Servi Motion Control AS
 SG Finans AS
 Shell Bårdshaug Bilistsenter
 Shell Elgseter Bilistsenter
 Shell Heimdal Bilistsenter
 Shell Moholt Bilistsenter
 Shell Tiller Bilistsenter
 Ship Manoeuvring Simulator Centre AS
 SICOM AS
 Siemens AS
 Sim Optima AS
 Simulux Research AS
 SINTEF Fiskeri og havbruk AS
 Sintef Helse
 Sisit
 SIT (Studentsamskipnaden i Trondheim)
 Siv.Ing. Thorvald Carlson
 Sivilingeniør Godhavn AS
 Sivilingeniør Karl Knudsen AS
 SKAGEN Fondene
 Skala Analyse & Rådgivning AS
 Skansen Catering & Arrangement
 Skanska Norge AS
 Skivnes Lastebiltransport AS
 Skjeps AS
 Skistar AB Åre
 SKM Market Predictor AS
 Skolyst
 SLUIICE AS
 Smart-Media AS
 SmartMotor AS
 Sol Bedriftsrådgivning AS
 Solem Hartmann AS
 Solsiden Kjøpesenter
 Sommer M AS
 Sonowand AS
 Sophie Elnan Flatval,int.ark. MNIL
 SpareBank 1 Bilplan AS
 SpareBank 1 SMN
 SpareBank 1 SMN Finans AS
 SpareBank 1 SMN Regnskap AS
 Spenncon AS Trøndelag
 Sponhuset AS
 Spor - Coaching og lederstøtte
 Sportsbua
 Spot Cooler Systems AS
 Star Informations Systems AS
 Statoil Forskningscenter
 Steinvikholm Musikkteater
 Distriktsopera, Nord-Trøndelag
 Stiftelsen Papirindustriens
 Forskningsinstitutt
 Stiklestad Nasjonale Kultursenter
 Stillashuset AS
 Stillcom AS
 Stimo GTB AS
 Storebrand Livsforsikring AS
 Stor-Martnan
 Storsand Camping AS
 Stovask AS
 Strandveien Auto AS
 Student Media AS
 StudiebyEN
 Studio4 Arkitekter AS
 Stückrath Eiendom AS
 Storseth Transport AS
 SURF Ultrasound
 Svanholm Begravelsesbyrå AS
 Svartholmon Kultur og Næringsstiftelse
 Svea Finans AS
 Svein Skibnes Arkitektkontor AS
 Sveisehuset Trondheim AS
 Synsam Midt- Norge,
 Brillehuset Valentinlyst AS
 SysMan AS
 Systembygg AS
 Systor Trondheim AS
 Søbstad AS
 Sørensen Chr AS
 Sostrene Karlsen AS
T Tagline Media DA
 Samarådvingning A Kalland AS
 Tannreiser
 Tante Isabel
 Tapper & Co Advokatfirma DA
 Taubåtkompaniet AS (BOA-Group)
 Teater Avant Garden
 Teeness AS
 Teknobygg Byggfornyelse AS
 Teknobygg Entreprenør AS
 Telenor ASA
 Teltspesialisten AS
 Temp-Team AS
 Teneo Data AS
 TENK AS
 Terje Vold AS
 Terravision AS
 Texi AS
 tf kompetanse AS
 Thelma AS
 Thermos AS
 Thon Hotel Gildevangen
 Tibe Pr
 Tibe T Reklamebyrå
 Tieto Norway AS
 Tiller AS
 Tiller Torget Drift AS
 TINE Midt-Norge BA
 To Rom og Kjøkken
 Tolketjenesten.no
 Tollpost Globe AS
 Tommen Gram AS
 Top Temp Bemanning AS, avd. Trondheim
 Tor Indergaard Design
 Tordenskiold Senter
 Torf Data og Elektronikk
 Torkel Schive AS
 Total Consult Trondheim AS
 Toyota Hell Bil AS.
 Trafikanten Midt-Norge AS
 Transportsentralen A/L
 Travelnet Reisevarehuset AS
 Trebetong AS
 Trenor-Gruppen AS
 Trondheim Arrangement AS
 Trondheim Bil Demontering AS
 Trondheim Bygginvest AS
 Trondheim Camping AS,
 Sandmoen Bed & Breakfast
 Trondheim Energi AS
 TRONDHEIM ENGINEERING AS
 Trondheim Filmfestival
 Trondheim Havn
 Trondheim Kino
 Trondheim Kulde AS
 Trondheim Kunstmuseum
 Trondheim Lyd Lysverket AS
 Trondheim og Omegn Boligbyggelag - TOBB
 Trondheim Renhold AS
 Trondheim Renholdsverk
 Trondheim Repro AS
 Trondheim Spektrum AS
 Trondheim Stål AS
 Trondheim Symfoniorkester
 Trondheim Torg AS
 Trondheim Varnesenter Kjell Hofstad AS
 Trondhjem Preserving AS
 Trondhjems Dampskibsexpedit.Foren.
 Trojan AS
 Trygve Mork Consulting
 TrygVesta Forsikring AS
 Trym AS
 TRØAN CONSULTING Elisabeth Trpan
 Johansen
 Trøndelag Eiendomsreglerforening
 Trøndelag Reiseliv AS
 Trøndelag Renholds Service AS
 Trøndelag Teater AS
 Trøndelagspakken AS
 Trønder Blomst AS
 Trønder Taxi AS
 TrønderEnergi AS
 TrønderEnergi Entreprenør AS
 TrønderEnergi Invest AS
 TrønderEnergi Kraft AS
 TrønderEnergi Marked AS
 TrønderEnergi Nett AS
 Trønderfinans AS
 TRÅDLOSE TRONDHEIM AS
 Ts Partner Underholdning AS
U Umoe IKT AS
 Underholdningsagenten
 Unicon AS
 UNIConsult AS
 Unilabs Rontgen Trondheim AS
 Unnik
 Uredd Designkontor AS
 Utgaard AS
 Utleiemegleren Trondheim AS
 Utvikling.org AS
V Valentinlyst Senter
 Vectura AS
 Vegamot AS
 Veidekke Eiendom AS region Nord/Vest
 Veidekke Entreprenør AS, Region Nord/
 Vest
 Velo Galvanisk Anlegg AS
 Veolia Miljø
 Verdande Technology AS
 VIA Travel Tvete AS
 Viju AS
 Vikhamar Hørsenter AS
 Viking Venture Management AS
 Vingcard Elsafe AS
 VingCard Elsafe AS, avd. Leksvik
 Vinori AS
 Vintervoll AS
 Visindi Trondheim AS
 VisionTech AS
 Visit Trondheim AS
 Visma Collectors AS
 Visma Personnel AS
 Visma Services Norge ASA, Trondheim
 Visma Unique AS
 Vital Forsikring ASA
 VitOmega AS
 VIZU AS
 Vogt & Wiig Advokatfirma
 Voll Arkitekter AS
 Volo AS
 Vonano AS
W Weatherford Laboratories
 Webstep AS
 WebTrondheim AS
 Weibull Trøndelag AS
 Westerlund Invest AS
 Widerøes Flyveselskap AS
 Wist Holding
 Wist Last & Buss AS
 Witro Bil AS
 Wullum AS
X Xtra personell
Y Yit AS
Z Zoo Partner AS
Ø Øien Og Indergaard AS
 Økonor Trondheim AS
 Ørens Kro, Proviandgruppen AS
 Øvre-Johnsen AS

Forsidebilder:

Maleri og bilde av nedre del av Søndre gate. Krysset Søndre gate og Brattørgata i forgrunnen.
Maleriet er laget på slutten av 1800-tallet av ukjent kunstner, og eies av Næringsforeningen i Trondheim.
Foto av maleri og gate er tatt av Gry Karin Stimo.

Postadresse: Postboks 778, N-7408 Trondheim
Besøk/visitors: Dronningensgate 12, Trondheim
Tlf: +47 73 88 31 10 • Faks: +47 73 88 31 11
www.trondheim-chamber.no